

KÖSZÖNTJÜK A KISZ IX. KONGRESSZUSÁT

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

KÖZGAZDÁSZ

MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

XVIII. ÉVFOLYAM, 9. SZÁM

ÁRA: 80 FILLÉR

1976. MÁJUS 6.

TDK – NYÁRON

Az idei TDK előkészületi munkálatairól kérdezem Muraközy László TDK-felelőst.

— Milyen változások történtek a beadási határidőkkel kapcsolatban?

— A múlt évben április 30-ig kellett leadni a dolgozatokat, a konferencia viszont szeptember végén került megrendezésre. Úgy tapasztaltuk, a beadás és a konferencia között túl sok idő van egyrészt kihasználatlanul, másrészt a fél év alatt történhetnek olyan változások, amelyek módosítást igényelnének a dolgozatok tartalmában. Az új rendszer szerint a beadási határidő szeptember 27., de egy nappal sem később! — és hat hétre rá a konferencia.

— Mi a helyzet a végzősökkel, velük kapcsolatban történt-e módosítás?

— Igen. Egyrészt lényeges, hogy kész diplomamunkát nem fogadhatunk el TDK-dolgozatként. A TDK-munkának felkészülésnek kell lennie a diplomairáshoz, majdani önálló kutatómunkához. Tekintettel arra, hogy a végzősök nagy része augusztus 31-én adja le diplomadolgozatát, számukra a beadási határidő június 15. Aki diplomamunkája témájából készíti TDK-dolgozatát is, ezen időpontig dolgozhatja ki témája egy részterületét, fejezetét, s indulhat a konferencián, majd ezt bővítve, tovább fejlesztheti adhatja be diplomamunkaként is.

Mégegyszer kérjük a beadási határidő pontos megtartását, viszonylag rövid idő áll rendelkezésre a dolgozatok értékelésére, bírálatára és már ezért sem tudunk elkésztett dolgozatokat elfogadni.

— Az új rendszerben a TDK-munka egy része nyáron eskik, nem gátolja ez az eredményes munkát?

— Gondoltunk erre is, de szerintem, aki TDK-t akar írni, aki önálló kutatással akar foglalkozni, annak nyáron instruktori ellenőrzés és ösztönzés nélkül is gondos, alapos munkát kell végeznie. Ennek ellenére ezáltal is szeretném a TDK-írók figyelmét felhívni, hogy vigyázzanak, nehogy nyáron teljesen kihasználatlanul hagyják az időt, aztán meg szeptemberben kapkodjanak, esetleg végleg kifussanak az időből!

— Körülbelül hány dolgozatra számítanak a következő konferencián?

— Annyi máris bizonyos, hogy a legutóbbi konferenciához képest növekszik a résztvevő dolgozatosok száma. Míg a múlt alkalommal 70 dolgozat érkezett, most körülbelül 100–200 pályaműre számítunk.

— Az elmúlt években problémaként merült fel a dolgozatok bírálatának szubjektivitása, úgy tűnt, néhányszor többre értékelték önálló gondolatok nélküli leíró munkákat, problémafelvető, nagyobb önállóságot mutató dolgozatoknál. Történtek-e változások az értékelési rendszerben, illetve milyen általános hiányosságokra tudnád már most felhívni a figyelmet?

— Az értékelési rendszerben nem történt változás, úgy

érezem, a két teljesen különböző bíráló kizárja a túlzott szubjektivitás lehetőségét, amennyiben mégis jelentős különbség mutatkozna a két bíráló által adott pontszámok között, akkor újabb bírálóknak adjuk tovább a dolgozatot. Gyakran hiányosságként tapasztalható, hogy a hallgatók nagy része viszonylag gyengén fejezi ki magát szóban és írásban egyaránt. Szemináriumvezetői munkám során is tapasztalom, hogy egyesek nagyon jó gondolatokat, ötleteket teljesen érthetetlen formában adnak elő, nagyon nehezen esik a nehézkes megfogalmazás közül kihámozni a lényegét. Ugyanez a hiányosság ezután a különböző írásbeli dolgozatok esetében is megmutatkozik. Úgy érzem az eddiginél nagyobb hangsúlyt kell helyezni a kifejezőkészség fejlesztésére.

— Tudjuk, hogy vannak nagyon jól működő TDK-körök, például agrár területen, vagy a készletgazdálkodás köréből, de emellett sajnos még ma is nagyon sok a pusztán formálisan működő TDK-kör. Van-e valamilyen konkrét javaslatod, ami a közeljövőben megvalósítható lenne és javíthatná a TDK-munka hatékonyságát?

— Egyrészt úgy érzem jelenleg túl szétaprózódott a munka, nagyon sok TDK-téma van, szinte minden tanszéknek valamennyi oktató meghirdet egy vagy több témában TDK-kört. Így az erők túlzottan szétforgácsolódnak. Úgy gondolom eredményesebb lehetne a munka, ha a tanszék jobban koncentrálná a témákat, és így kisebb területen, talán nagyobb segítséget tudnának nyújtani a hallgatóknak is.

— A másik javaslatom a különböző évközi dolgozatokkal kapcsolatos. Sajnos sok helyen ezen dolgozatok értékelése szinte formális. A hallgató az érdemjegyén kívül semmi más visszajelzést nem kap munkája eredményességéről. Véleményem szerint nagymértékben növelné a hallgatók munkakedvét, segítené fejlődésüket, ha a különböző tanszékek a hozzájuk érkezett házi dolgozatokból tanszéken belüli kis versenyeket rendeznének, esetleg az érdemjegyén kívül is díjaznák a legjobb dolgozatokat, melyeket szerzőik előadhatnának. Ezáltal jobban éreznék munkájuk hasznosságát és eredményességét. Ezek a kis-előadások és az utánuk rendezett viták pedig segíthetnek az előadókészség, kifejezőkészség, vitakészség fejlesztésében, a szakmai fejlődés, szakmai tudás gyarapodása mellett.

Konczi János

Szavalóverseny Nyíregyházán

A Nyíregyházán megrendezett egyetemi és főiskolai versenyzés prózamondó versenyen Lázár Imre egyetemünk IV. éves hallgatója elnyerte a zsüri 1000 forintos különdíját.

Gratulálunk!

Kevesebből ugyanazt

Az országos takarékoskodásból egyetemünk is szükség-szerűen kivészt részt. Nemcsak azért, mert ezt most elrendelték, hanem kényszerű-ségből is, annál is inkább, mivel

az idei költségvetés mintegy héttmillióval kevesebb a tavaly felhasznált összegnél.

Ezt még akkor is lehetetlen pótolni, ha minden fillért, minden fillérnyi anyag kiadását a legszigorúbban mérlelgeljük.

— Ezért kértük a minisztériumtól, hogy a hiányzó hétmilliót pótolja. Annál is inkább, mivel tavaly óta néhány olyan anyag ára is emelkedett, amelyet elég nagy mennyiségben használunk. Ugyanakkor azonban részletes takarékosági tervet is készítettünk, amelyet felterjesztünk a minisztériumnak —

mondja Orosz László, az egyetem gazdasági főigazgatója. Sajnos, költségvetésünkben nem sok olyan tétel szerepel, amelyek összege csökkenthető lenne. Hiszen öreg épületeinkön állandóan különböző, meglehetősen költséges karbantartási munkákat kell végezni. Fűteni is kell — legfeljebb túlfűteni nem —, a könyvek, folyóiratok beszerzése is alig korlátozható anélkül, hogy a tartalmi munka rovására ne menne.

— Takarékoskodni tehát a papír- és írószerfelhasználásunk tudunk leginkább. A tanszék korábbi papírfelhasználása, feladataik alapján meghatároztuk, hogy mely tanszék hozzávetőlegesen milyen értékben vételezhet papírt és írószert ez évben. Eről egy rektori körlevél értesítette a tanszégeket. Ennek eredményeként

az első negyedévben 100 ezer forintot sikerült megtakarítanunk,

nyilván anélkül, hogy bármely munka elmaradt volna amiatt. A fűtőanyag-szerkezet átalakításával is csökkentettük kiadásainkat. Elég gyakori volt az is, hogy egy-egy tanszék olyan beszerzést kért, ami nem volt feltétlenül szükséges, mert más tanszékéről el lehetett volna kérni ezt a tárgyat. Most pontosan összeírtuk, hogy hol, hány darab magnó, filmfelvevő, írógép, stb. van. Így mindig meg tudjuk mondani, honnan lehet elkérni a keresett dolgot.

Mindez azonban csak azzal együtt biztosíthatja az egyetlen zökkenőmentes működését, ha a hiányzó héttmilliót megkapjuk. Akkor szerényen, kicsit szűkösen, de nagyobb gondok nélkül tudunk az idén is dolgozni.

A KISZ-bizottság ülése

Április 28-án ülést tartott a KISZ-bizottság.

Elsőként elbúcsúztatták a szakbizottságok leköszönő vezetőit. Több szakbizottságban a végzős hallgatók helyére új vezetőt került. Az I. évfolyam felelősi tisztségét Lévai Imre helyett Vadász Endre II. éves hallgató vette át. A szakmunkástanulókát patronáló szakbizottság élére az idén végző Tordai András helyére Tóth Valéria I. éves hallgató került. Változás történt a klub vezetőségében is. Papp Zoltán helyett a klub munkájának irányítását Koncz Péter I. éves hallgató vette át. A „0” évfolyamosokkal foglalkozó bizottságot Szabó Gábor helyett Tamási Miklós (I. évfolyam) vezeti. (A szakbizottság új vezetőit következő számainkban mutatjuk be olvasóinknak.)

Ezután a KISZ-bizottság megtárgyalta a KDB által a kollégiumok követelményrendszeréről készített anyagot. Az anyag tartalmazza a kollégisták kötelezéseit, valamint foglalkozik a kollégiumi elhelyezés kérdéseivel és az alapközösségek szerveződésének elveivel is.

A Rektori Tanácsban ugyanígy felvetődött, hogy a kollégiumokat kapcsolják a karokhoz, vagyis hozzanak létre kari kollégiumokat. (Erre évekkel ezelőtt már volt példa.) A KDB ezzel kapcsolatban javasolta — s a KISZ-bizottság is ezt támogatja — hogy a kollégiumok között fennálló, a szociális körülményekből fakadó különbségek miatt maradjon meg a kollégiumi elhelyezés mai rendszere.

Az alapközösségek — egy kollégiumon belüli — szervezésénél a II. évtől az azonos érdeklődés legyen irányadó.

A KISZ-bizottság elfogadta a kollégiumi követelményrendszerrel szóló anyagot, majd a következő napirendi pontként az oktatói KISZ-alapszervezet 1976–77. évi akcióprogramját tárgyalta, s megállapította, hogy az a KISZ-bizottság akcióprogramjával összhangban jelölje meg a KISZ-es oktatók feladatait.

Ezt követően a KISZ-bizottság megvitatta és elfogadta a kereskedelmi kari KISZ-szervezet akcióprogramját és döntést hozott a felvételi-, a kollégiumi felvételi-, a szakosodási, valamint a szakagaztatási bizottságokban résztvevő hallgatók munkájának szempontjairól.

A KISZ-bizottság ezután egyéb ügyeket tárgyalta.

Két ezüst Keszthelyen

Borús, esős idő fogadta Keszthelyen az Országos Egyetemi és Főiskolai Folklor Fesztivál résztvevőit. A város azonban annál barátságosabb volt, az érkező csoportokat az első perctől az utolsóig a keszthelyi egyetem hallgatói vették körül.

A fesztivált — amely a folklor fesztivál mellett helyenként a hangulatos Helikon '76 nevet is viselte — első ízben előzték meg területi döntők.

Már délután elkezdődött a bemutatók hosszú sora. Keszthely város valóságos folklor-lázbán égett. A művelődési ház ugyancsak szűkebb bizonyult, s az érdeklődők jó része a kapukon kívül rekedt. A városban nemcsak plakátok hirdették mindenütt a fesztivál programját, hanem nagyon sokan viselték — nemcsak fiatalok — a fesztivál jelvényét is.

Az ünnepi hangulaton nem kell csodálkozni, a Balatonparti kisvárosban a néptáncnak hagyományai vannak és ami még ennél is többet mond, ápolják is ezeket a hagyományokat. Ezt bizonyítja, hogy a „hazaiakat” három

néptáncsoport, több szólista és népi zenekar képviselte.

A mieink nem szerepeltek, az első nap programjában, így „páholyból” szemlélhették a küzdelmet.

A nézőtérben — alig több mint 400-an fértek el —, szinte csupa bennfentes ült, s ez jó alkalom volt az előzetes találgatásokra, az esélyek latolgatására. A mieinktől reálisan az ezüst fokozatot lehetett várni. Sokan előre tudni vélték a végeredményt, hiszen „egy arany a kertészetinek, egy a keszthelyieknek, aztán ott van a Zaika, ők tényleg jók voltak, s talán nekünk is leesik valami”. A találgatások jó része igaznak bizonyult. A délutáni bemutatók után este az egyetem épületében táncbálat rendeztek. A Keszthelyi Agrártudományi Egyetemen az ország legjobb táncosai gyűltek össze kötetlen táncolásra, éneklésre. (Az egyetemről tudni kell, hogy elődje a Georgikon, a világon az első önálló mezőgazdasági felsőoktatási intézmény volt. Nemrég ünnepelte fennállásának 175 éves fordulóját.)

Csak sajnálni lehetett, hogy a zsüri nem vett részt ezen az esti rendezvényen, mert itt

sokkal felszabadultabb (vagyis jobb) produkciókat láthatott volna, mint a bemutatókon, másrészt a közzé szerte az első percekben magához ragadta a kezdeményezést, megantitották a karikázó, a gyimesi aprót, amelyet a helyszínen verbuválódott zenekarok kísérete mellett végül is több mint százan táncoltak.

Másnap délután — a program szerint — a Helikon-emlékmű koszorúzása és rövid hajókirándulás következett volna. Ekkor már javában ömlött az eső, így a koszorúzás elmaradt.

Izgatót várákozással teltek el a következő órák. Ha nehezen is, de sikerült próbalehetőséget találni, majd 20 perc volt a színpadbejáráásra. Ez körülbelül a színpaddal való ismerkedést, a távolságok felmérését jelenti, néhány centis tévedés ugyanis már komoly problémákat eredményezhet.

A második nap bemutatói elég későn — este 8 órakor — kezdődtek. A mieink két számmal léptek fel ezen az estén, előbb maglódi majd marosújvári táncokat mutattak be. Különösen ez utóbbi

Túzzel és hittel

Vita: Nyílt levél

Tudósítások

Riportok

Fotók

Nyílt levél

a „magányos” kolleginához

A KÖZGAZDÁSZ április 8-i számában megjelent „mozaikkép” mai társadalmunk egy igen fontosnak ítéendő kérdésével, a társkereső lányok magányosságával foglalkozott. A különben igen jó riport bevezetője és összefoglalója alkalmas arra, hogy a helyzetet sötétebbre fesse, a „magányos” kolleginákat még jobban elkeserítse, hiszen a riport szerint a „jelenlegi helyzet valószínűleg rosszabbodik”.

Hazánk egész lakosságában valóban több a nő. Ennek a férfiak nagyobb halandósági arányszáma (amely azonban egyre javul) és elsősorban a háborúk voltak az okai. 1975. január 1-én így 1062 nő jutott 1000 férfire és nem 1070, ami tehát már a javuló helyzetre utal. De a riportbeli kollegina biztosan nem a 60 év feletti férfiakból kíván párt választani. Ezekből ugyanis viszonylag kevés van. Valószínűen az én korosztályaimat sem részesítene — enyhén szólva — előnyben. Azt viszont vastag betűkkel ki kell emelni, hogy a részére aktuális korosztályokban, az 1975. január 1-i statisztikai adatok szerint,

a 20—24 évesek között: 1045 férfi esett, mondhatnánk „zuhan” 1000 nőre.

Valójában tehát 45 fiatalembernek nem jut pár. A még fiatalabbaknál a fiúk számára még rosszabb a helyzet. A 19 évesek között 1000 nőre már 1054 férfi jut és a jövő is a leányoknak kedvez, mert pl. az 5—9 évesek között 22 ezerrel több a fiú stb.

MINDENNEK pedig az a biológiai csoda az oka, hogy az egész világban, minden évben 6—7 százalékkal több fiú születik, mint leány, amit nemcsak a tárgyalt kérdésben, hanem gazdaságtudományi szempontból is jó tudni, mert ez a jelenség dinamikájában előnyösen befolyásolja a munkaképes korú lakosság összetételét: a férfiakat min-

dig valamivel nagyobb arányban lehet az aktív keresők állományába bevonni.

A leányok elkeseredésére, valamint kényszeri beletörődésre, tehát nincs demográfiai okuk. Ha pillanatnyilag néhány fiú mondjuk két lánnyal jár, a hazánkban érve-nyes egyenjűség lassan-lassan minden fiút elvezet majd az „igazhoz”, és akkor majd a fiúk fogják keresni az „ol- lót” a kevesebb lány között.

De a lányoknak még akkor sem lenne szabad elkeseredniük, ha — mint azt a jogászok mondják — „feltéve de nem megengedve” igazak a riportban összefoglalt jelenségek, a „közgázón” valóban kevesebb a fiú, őt is inkább fiúútaságban szórakoznak, stb. Leánycsoport is rendezhet kulturális eseményeket, „bulikat”, sportolhatnak, kirándulhatnak, látogathat kirá- állításokat, hangversenyeket, színházakat, stb. Ilyen kez- deményezése, folyamatok ren- dezése a KISZ kiemelten fontos feladata lenne.

MEREM ALLÍTANI, hogy értelmiségi rétegekben a ma- gányosság miatti elkeseredés- re kevesebb a hivatkozási alap, mint pl. a csak általános iskolai végzettségűeknél. Egy héttel ezelőtt meg azt írtam volna, hogy egy parasztlány- kánál az elhagyottsági panasz- zokat jobban megértem, mint egy szép hivatással ren- delkező kolleginánál. A nap- okban azonban egy kis vi- déki állomáson vonatra vár- tam és leültem egy kb. 18 év körüli, kivörösödött keze és repedezett körme alapján me- zőgazdasági dolgozónak lát- szó, különböző csinos leány mellé, aki igen elmélyülten olvasott valamit. Vajon mi kötötte le 20—25 percig az ér- deklődését? Azt láttam, hogy verseket olvas. Petőfibre besültem. Tévedtem: amikor könyvét összecuska, láttam, hogy Babits verseiben mélyült el. Nem volt magányos!

Dr. Antoniewicz Flórián

Vizuális fesztivál Gödöllőn

Az egyetemi és főiskolai kulturális napok „vizuális fesztiválja” a gödöllői Agrár- tudományi Egyetemen került megrendezésre 1976. április 30. és május 2. között. A fesztivál három terület — amatőr film-, fotó- és képzőművészet — seregszemléje volt.

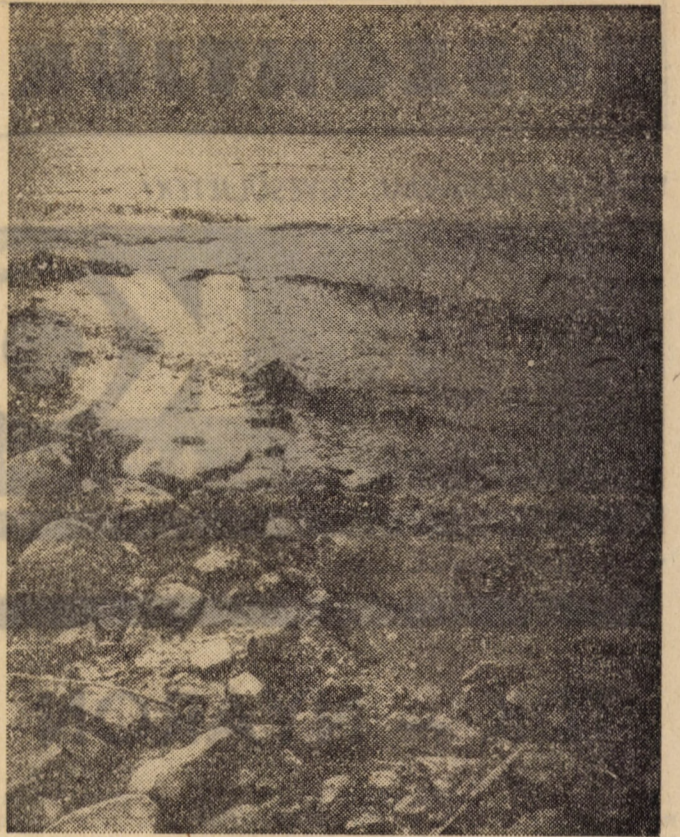
A háromnapos programot az ünnepélyes megnyitót követően amatőr filmesek indították. A filmek hosszára nyúlt vetítését az alkotók, a zsűritagok és az érdeklődők hajnalig tartó vitája követte. Több értékes kezdeményezés között akad néhány kiemelkedő alkotás is, amely mind a nézők, mind a zsűri tetszését megnyerte. Így pl. az egri Ho Si Minh Tanárképző Főiskola amatőrfilm-csoportjának a munkája, „A pénz”. Nagy közönségsikerrel aratott a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem képviseletében Takács Sándor és Vörös Endre alkotócsoportja, „Szobrozzunk, ha- ver” című filmje, amely a munkakerülőkéről szól.

A második napon nyitották meg a Képzőművészeti kiállítást, melyre igen gazdag és széles skálát átfogó anyag gyűlt össze. A három terület bemutatóján belül ezt tartották az érdekelők és a közön- ség is a legnépszerűsőbbnek. Arany oklevelet nyertek: A Pollack Mihály Műszaki Főis-

kola TDK-alkotócsoportja, Batkai Patricia építőjáték- terveit és Hegyi Füstös László festményeit. A bemutatót kö- vetően itt is élénk vita bon- takozott ki, de a művek ösz- szvetésekor komoly gondot okozott a heterogén anyag.

A második napon tárlatve- zetéssel nyitott a fotókiállítás. A nagy anyag, a sok jól kidol- gozott kép láttán az értéke- lőknek mégis hiányérzetük tá- madt, mert csak néhány kép foglalkozott igazán az ifjúság látásmódját reprezentáló té- mával. A szakszűri tagjai új- — „maibb” — nézőpontot kér- tek számon az alkotóktól — joggal. Az arany oklevelet, a központi szervek díjait végül is öten nyerték el. A látottak alapján csak sajnálni lehet, hogy bürokratikus hanyagság miatt egyetemünket nem képviselhette senki. Az Eszes- Petrich-kiállítás alapján mindkét fotósunknak komoly sikere lett volna a benevezet- tek között és valószínű, hogy értékes helyezést nyerhett volna egyetemünk az ő rész- vételükkel.

Összefoglalva a benyomáso- kat: a szervezés és a bemuta- tókot megelőző területi zsű- rizések nem mindig és nem mindenütt zajlottak le zavarta- lanul, de ilyen rendszer szer- tint első alkalommal rendez- tet kulturális seregszemlé- t.

KÖVEK

(Fotó: ESZES)

Két év múlva újra megrende- zésre kerül a fesztivál, s re- méltólag akkor már egyete- münket is népesebb alkotó- gárda képviselheti. Szathmáry

Három csomag „kesudió”

Mielőtt még bárki is azt gondolná, hogy ragályos, sietek megnyugtanni mindenkit, hogy nem az „Es”-ben folyó vita- hoz akarok hozzászólni. Nem mintha nem írhatna bármelyik halgató anyai szakértővel, amennyivel az eddig nyilatko- zók tették!

Én azonban nem a népgaz- daság „szükségleteit” fedező, nagy mennyiségű kesudióval szeretnék írni, csupán annak egy kis dobozra való részéről, a kizárólag csak nálunk kap- ható Közgáz—Kesudióról. Az első szálak a Makarenkóba vezetnek. Földszint, első, másó- dik emelet. Nehéz fölmenni. Nagyon magas. A technika azonban annyira fejlett, hogy már képes egy bizonyos szín- vonalon kiszolgálni az embert. A lépcsómászást terheit cipeli

a lift. Idáig nincs semmi baj, tekintünk el attól, hogy két emeletre nem „szoktak” lift- tet szerelni. Tekintsünk el at- tól, hogy a lift üzembehelyezé- se több évet vett igénybe. Eb- ben nincs semmi különös. Az már más kérdés, hogy két eme- letre nem „szoktak” liftet sze- relni.

Vagy talán még szemlélete- sebb példa a Kinizsi kollégi- um. Raktáron egy rakás (húsz- harminc darab) nem túl régi, nem is túl jó típusú rádió, egy sztereorádió, és egy pár tévé- készülék. Állítólag javításra szorulnak, de a javítás „töb- be kerül, mint amennyit maga a rádió ér.” Rádiójavítás ismereteim birtokában kijelent- hetem, hogy ez így enyhén szólva túlzás. Ha igény lenne ezekre a rádiókra valóban, akkor nem állnának egész év-

ben raktáron. Ugyanez vonat- kozik a tévékre is, valamint a DB-rádióra. Van, de nem kell! Mi szükség arra, hogy a rak- táron álljanak? Csak helyet foglal. A lift is, ezek a rádiók is pénzbe kerültek, s ezt a pénzt csak a fogyasztás fá- zisában lehet hasznosítani.

Van azonban egy harmadik csomag „kesudióknk” is. A kül- döttértekezleten elhangzott, hogy a körülbelül 100 ezer for- rint nem elegendő kulturális célokra, és úgymond, kérlek az állami vezetést további pénz odaítélésére. Tiszta a kép: nem elég a pénz. Ez idáig rendjén is van. A dolog paradox jel- lege abban rejlik, hogy van társadalmi munka, ahol a ke- resett összeget az egyetem alapszervei felajánlják X, vagy Y célra, általában nem az

egyetemen belül. Ezt a pénzt tehát odaadjuk, és helyette ké- rünk másikat. Mennyivel egy- szerűbb lenne a társadalmi munkát egyből az egyetem kulturális céljaira felajánlani (hogy csak egy példát emlí- tek). Ha például egy évfolyam munkájának ellenértékét a klub színvonalának emelésére fordítanánk, később talán az is érdekelné, mit használt a felajánlott összeg — ergo, ér- deklődni kezdene a klub mun- kája, színvonala iránt. A je- lenlegi helyzet azonban úgy fest, hogy adunk valakinek X összeget, és utána kérünk tőle vagy ugyanannyit.

Három csomag kesudiót lát- tam a közgáz kirakatában, s kibontottam őket. Lehet, hogy a pult alatt, esetleg raktáron van még ugyanennyi. Bontsuk ki, nézzük meg mi van benne, és hogyan lehetne a bele- fektetett összeget realizálni, hasznosítani, esetleg más va- lamivel helyettesíteni! Dobos Péter

Nem mennek úgy a dolgok, ahogy mehetnének — halljuk napról napra a rádióban, tv- ben, olvashatjuk újságokban. Az elégedetlenség sokáig csak bennünk él, egy-egy esemény azonban robbantólag hat. Ez jellemző egyetemünkre is. Gondoljunk csak arra, hogy milyen viták előzték meg a KISZ-tag feltételül megsza- bított vállalásokat, vállalási rendszert. Vagy a kollégisták gondolhatnak a kollégiumi in- dexre, amit azóta már az al- sőbb évfolyamokon bevezet- tek. Viták, érvek, ellenérvek, különböző felfogások egyetlen lézős pontja: valahogy fél kell rázni az embereket, új feltételeket kell kidolgozni, talán így sikerül... A kollé- gumok munkája azóta is nap- irenden maradt, a készülő kollégiumi anyag kapcsán sok probléma felszínre került. A Közgazdász márc. 11-i számá- ban jelent meg a nevelőtána- rok munkájáról szóló cikk, ami a kollégiumi munka problémás pontjainak éppen ezt a területet tartja. A cikkre több reagálás érkezett, az el- hangzott észrevételek, kifogá- sok arra késztetnek, hogy az elkezdett vitát folytassuk. Most azonban nem „név nélkü- li” embereket szólaltatunk meg, a téma komolysága és az észrevételek feltétlenül szükségessé teszik, hogy min- denki felelőssége tudatában beszéljen, súlyosabb kijelen- téseket csak pontosan megin- gódkolva mondjon. S ha a vita tovább folytatódna, legyen ki- nek a véleményére hivatkozni, ne csak AZ igazgatót, A kollégistát idézhessük.

A Kinizsi Kollégium igaz- gatónjével, Stafira Zsuzsá- val és Abraham Ágotával, kol- légiumi nevelőtánárral beszél- gettem, de befejezésül az elő- ző cikk írója is „szólásjogot” kap: a cikkben szereplő sū- lyosabb kijelentések további indoklást igényelnek.

Még egyszer: a nevelőtanárok munkájáról

Stafira Zsuzsa, kollégiumi igazgató:

— A probléma felvetése jo- gos, a nevelőtanárok munká- járól idősebb beszélni. Az is igaz, hogy munkájuk nincs pontosan körülfalóva, konkrétizálva. Az a baj azon- ban, hogy a cikk akkor, ami- kor végre különböző fórumo- kon foglalkoznak a kollégiumi munkával, akkor út meg olyan hangnemet, amely a nevelőta- nárok munkájának lehészá- válást kell figyelmeztet. Nem a segítőszándék, a segítenikarás cseng ki sorából, hanem a túlzott egyoldalú kritika. Apo- litikus. Amikor egy DB-tükár azt nyilatkozza, hogy „az a legnagyobb baj, hogy nem ismerik a kollégistákat... őket sem ismeri senki”. — Ak- kor az újságírónak azt nem szabad kommentár nélkül hagynia. Rá kell kérdeznie, s kihangsúlyoznia, hogy miért nem ismeri: mert a nevelőta- nárnál nem volt ott, ahol ott kel- lett lennie, vagy pedig az adott kollégista hiányozt.

— Úgy érzem, a főállású nevelőtánár nem tudna vál- toztatni a helyzetet, a kollé- gumiumi munka elégtelenségének nem a nevelőtánárok mun- kája a forrása. Sőt! Szerintem bizonyos fokig javult ez a munka azzal, hogy alapközö- ségek mellé osztottuk be őket, jövőre újabb előrelépést je- lenthet az alapközösséghez és funkciókhoz való beosztás ösz- szekapcsolása. De még így is igaz, hogy hatékonyabb mun- kát kell mindenkinek produ- kálnia.

— Hogy nem népszerűek a nevelőtanárok? Nem is a né- pzsérűség alapján kell őket megválasztani: tekintély, hoz- záértés, ezek a fontosak. A

mi nevelőtanáraink mindegyi- ke jelentős mozgalmi múlttal rendelkezik, és éppen ez a mód lehet a garancia arra, hogy ne csak lakni jöjjenek ide, hanem éppen a mozgalmi munka más jellegű folyta- tásáért. Nem érdemes a laká- sán vitatkozni, hiszen az az ideális, ha a nevelőtánár a kollégiumban lakik. A külső nevelőtanárok léte nehezíti a helyzetet, de nem gátolja meg a munkát

Abraham Ágota, kollégiumi nevelőtánár

— „Hogy ki mit csinál, mennyit dolgozik, nagyon sok mindentől függ, de talán a legfontosabb a DB nevelőtá- nárok jó kapcsolata, eredmé- nyes munkamegosztása. Nem a nevelőtánároknak kell reflektorfényben állniuk, dolgoz- niul. Segíteni kell a DB-nek a szervezésben, az előkészítésben, kifelé azonban a diákok mun- kájának kell látszania. Az ide- n alapközösségekhez osztottuk be bennünket — ez így önmaga- ban kevés, ha nincs jó alapkö- zösség, nehéz a munkában se- giteni.

— A funkciókhoz kapcsoló- dás sokkal konkrétabb, de a kettő együtt a legjobb. Így mi is jobban tudunk majd segí- teni a DB-tagoknak, elképze- léseket, ötleteket adhatunk. Mindannyian fiatalok va- gyunk. A közös nyelv megta- lálása nem jelenthet problé- mákat, egy-egy félresikerült megjegyzésből nem csinálunk nagy ügyet. Sokan hangsū- lyozzák, mi csak szükséghely- zetből vagyunk itt és az 500 forint sem jön rosszul. Igaz, a lakáshelyzetünk így jobb,

De minek ezzel azt is feltéte- lenni, hogy nem akarunk segí- teni?! Ettől még nagyon jól dolgozhatunk! Itt lakunk, bár- ki jöhet hozzánk tanácsért — s néhányan jönnek is — meg- van a lehetőség a kapcsolat- teremtésre.

— Az alapközösségi gyűlé- sen gyakran segítünk elfogad- tatni a DB véleményét, elkép- zelését. És még egy fontos do- log: a nevelőtanárok azok, akik a kollégiumi munkában a foly- tonosságot biztosítják az évente váltakozó DB között.

Sebők János az előző cikk írója:

— Többen támadtak a cikk miatt, de voltak olyanok is, akik egyetértettek velem. Az érdekes az volt, hogy csak a Kinizsi Kollégium nevelőtá- nári reagáltak, máshonnan semmiféle visszajelzést nem észleltem. A probléma jogos- ságát senki sem vitatta. Hogy idősebb volt, apolitikus volt a cikk? Tudatosan most írtam meg, amikor közeledik az év vége, mert ha a fennálló hely- zeten változtatni akarunk, ak- kor most kell valamit tenni, hogy a következő tanévben már jobb legyen. Az illethe- seknek most kell odafigyel- niük.

— Nem akartam a cikket senkik megsérténi: azért vál- lalkoztam a megírására, mert voltam kollégista DB-tag, vannak tapasztalataim. Nem egy kollégiumról írtam, nem konkrét személyekről, általá- ban a nevelőtánári munkáról, mert úgy érzem, feltétlenül meg kell változtatni, javítani, hogy eredményes is legyen. A jelenlegi nevelőtanárok nagy része túl sokat dolgozik, egye-

temen tanít, tudományos munkát végez, és van más mozgalmi munkája is. Ilyen elfoglaltság mellett egyszerűen nem lehet elég idejük a kol- légiumra. Egy főállású neve- lőtánárnak nem lenne más feladata, csak a kollégiumi munka előkészítése, segítése, állandóan figyelemmel tudná azt kísélni.

— Ha most keresik a neve- lőtanárokat, gyakran nem ta- lálják meg őket. A hivatástu- datnak és az anyagi oldalnak kellene optimálisan egyen- súlyban lennie és ez a legne- hezebb. Ehhez jönnek még az egyéb emberi tulajdonságok — a kapcsolatteremtő képesség, hangulatteremtés, érdeklődés, kezdeményezés — amelyek nélkül jó nevelőtánárról szin- te nem is beszélhetnénk.

Eddig a vélemények. A konklúzió levonása korántsem olyan egyszerű, mint amilyen- nek látszik. Kinek van igaza? Fő- vagy mellékállású neve- lőtánárak kellene inkább? Az egyértelmű, hogy jobb lenne a belső nevelőtánár, de... ez sem ilyen egyszerű. Azokat a területeket is meg- kereshetjük, ahol a külsősök is ugyanolyan jók. A DB-ne- velőtanárok kapcsolata is köl- csönös, jó, ha a kezdeményez- és mindkét oldalról megin- dul. És főleg legyen ilyen kez- deményezés. Az azonban a cikkből is pontosan kiderül: szemléletváltozásra van szük- ség, olyan légkörre, amely kö- vetel és elvár. (DB-től és ne- velőtánártól), ugyanakkor ad is valamit (aktív részvétel). S ha még nincsenek olyan kö- zösségek, ahol a munkaaktivi- tás „belülről”, ösztönösen jön, akkor pontosan konkretizált programtervvel. Kiosztott munkával lehet jobban dol- gozni, közösségeket létrehoz- ni. És em mind kollégistára, funkcionáriusra vonatkozik. Kocsis Ilona

Törzsgárda- tagok

1975. április 9-én az egyetem állami- és társadalmi vezető szervei nevében dr. Berend T. Iván rektor úrnappal közzé- tették a szervek által megválasztott 20 éves tagjait, akik 1976-ban 10, 15, illetve 20 éve dolgoznak egyetemünkön.

20 éves törzsgárdatagok: Vági Ferenc, Szigeti Endre, Ay János, Szerletics József, Selmeci Lajos, Boltizár Pálné.

15 éves törzsgárdatagok: Szamarasz Orestés, Herédi István, László Vilmosné, Szent- péteri Szabolcsné, Szép Jenő, Meszéna György, Varga József, Lajos Sándor, Benedeczky Já- nos, Huszár Ernőné, K. Szűcs Károlyné, Zlatnyik Ferencné, Hutterer Miklósné, Nagy Tamá- sné, Nyári Mária, Ferencz László.

10 éves törzsgárdatagok: Skodník László, Szabó Katalin, Matheisz Erzsébet, Baka Ist- vánné, Barlai Ödönné, Beth- lendi László, Vesszer Béla, Za- lai Ernő, Böllöni Istvánné, Ko- vács Ferenc.

Szakszervezeti Bizottság

Énekkarunk sikere

Szép sikerrel szerepelt ének- karunk Egerben az Egyetemi és Főiskolai Fesztivál döntő- jében. Az április 30. — május 2. között megrendezett talál- kozó egyetemünk énekkara arany fokozatot kapott, ezen- kívül teljesítményüket a zsűri külön 5000 Ft-tal jutalmazta.

Budapesti KISZ-küldöttgyűlés

Húsvétkor a Kertészeti Egyetemen

Háromszázötvenen voltunk hivatalosak a budapesti KISZ küldöttgyűlésre. Házi olvasmányként előzetesen megkapjuk a beszámoló mellett a IX. kongresszus határozattervezetét és a kongresszusi dokumentumviták tapasztalatainak budapesti összefoglalóját. (Utóbbi tartalmazta egyetemi küldöttgyűlésünk állásfoglalásának majdnem minden lényeges pontját.) A küldöttgyűlési vita alapján a határozat javasolta a Központi Bizottságnak, hogy a küldöttek mandátuma maradjon meg területi szinten is — mint ahogy az egyetemi küldöttgyűlésre delegált küldöttek megbízatása is a következő küldöttgyűlésig érvényes —, és vizsgálja meg, hogy milyen feladatokat láthatnak el a területi küldöttgyűlések a választások közötti időben.

Megtudtuk a beszámolókból, hogy az elmúlt időszakban a fővárosi fiatalok tizenkét és fél millió forinttal járultak hozzá a Magyar Vietnami Barátság szakmunkástanulói intézet felépítéséhez.

A másfélnapos vita során 37 hozzászólás hangzott el. Körülbelül még ennyien szeretnék volna kifejezni gondolataikat, erre azonban időhiány miatt nem kerülhetett sor. Így is si-

került azonban átfogó képet kapnunk a budapesti KISZ-munka különböző területeiről. Sok-sok példán keresztül ismételtlen bebizonyosodott, hogy az élet a társadalmi tevékenység legkülönbözőbb területein kínálja a tennivalókat az ifjúsági szervezet számára, „tömegesen adja a programpontokat” az egyik hozzászóló megfogalmazása szerint. Mozaikszerűen néhány példát említek. A Taurus felvette a kapcsolatot a többi KGST-ország gumipari trösztjének ifjúsági szervezeteivel, együttműködésük a Komplex Program teljesítését is segíti. A fodrásztanulói intézet KISZ-esei társadalmi munkában idős, és mozgássérült emberek hajának és bőrének ápolását végzik. A KISZ gazdasági munkát segítő tevékenységében fontos szerepet tölt be több üzennél az FMKT (Fiatal Műszakiak és Közgazdászok Tanácsa).

— „A fiatalok lakáshelyzete politikai kérdés. Egy-egy albertlet néha felér egy anti-marxista egyetemmel” — fogalmazta meg az egyik hozzászóló. A fővárosi tanács elnöke elmondta, hogy a fiatalok növekvő arányban részesednek az új állami lakásokból. Felvetődött, hogy a KISZ valamilyen formában még inkább közre-

működhetne e probléma enyhítésében.

A fiatal művészek számára rendszeres politikai és szakmai fórumot teremthetne a KISZ, hiszen ez a réteg jelenleg teljesen atomizáltan dolgozik, sokszor hivatalos munkahely nélkül. A szakmunkástanuló KISZ-szervezetek „érettebb” KISZ-tagok segítségét igénylik. Nagy súlyt kellene fektetni a jövőben az ifjúsági tömegsport fejlesztésére — vetették fel — többben a mai helyzet ismeretében.

A választások eredménye: a tizenkilenc tagú budapesti KISZ-bizottság első titkára ismét **Boros Béla**, az egyetemi területtel foglalkozó titkár, **Ákos Zsuzsa**. A tizenöt tagú pénzügyi ellenőrző bizottság mellett 194 kongresszusi küldöttet választottunk. Közöttük szerepel néhány ismerős név, mint **Hargitay András**, **Gedő György**, **Ránki Dezső**, **Hachi Tamás**, **Katona Klári**, **Ronyecz Mária**, **Bánsági Ildikó**, **Bencez Ilona**... Egyetemünkről a kongresszus küldöttei: **Orosz Éva** és **Pohankovics István** közvetlenül továbbá a budapesti küldöttgyűlés szavazatai alapján: **Nánassy Gizella**, **Pe-senyánszki László** és e rövid beszámoló írója.

Akar László

Öt év mérlege

Ez a miniszteri dicséret számomra nagyon értékes, mert mozgalmi munkám elismeréseként már kaptam aranykoszorús KISZ-jelvényt, kétszer a „Kiváló Ifjúsági Vezető” munkámért — szeretném remélni, hogy jogosan — most először részesültem ilyen elismerésben.

Tény viszont, hogy erre nem kellett sokat várni, hiszen **Kerekes Sándor** még jócskán a fiatal oktatók közé tartozik.

— 1971-ben végeztem a tanár „C” szak második végzős évfolyamán, és ezt követően a technológiai tanszékre kerültem. Akkor volt az egyetemen a nagy fiatalítási hullám, akkor alakult ki a fiatal oktatókkal szemben támasztott követelmények. Szakmai szempontból pályafutásomnak ezt az első két évét tekintem a legeredményesebbnek. Diákkoromban az általános kar KISZ-titkára voltam. A kari vezetőség akkor jórészt kollégistákból állt, így elég széles körre tudtunk befolyást gyakorolni, azok jó részét, akiket „pozitív szimpatizánsként” szoktunk emlegetni, szép számmal sikerült aktív KISZ-esekké formálni. Gondolom, nem kell különösebben magyarázni, hogy ez mennyi időt és energiát kötött le, s emiatt mennyi lemaradást kellett pótolnom az első években. A tanszéken akkor én voltam a legfiatalabb, az első fiatal oktató (azóta már többen vagyunk). A technológiai és áruismeret tanítása éppen átalakulóban volt — most ismét változik —, kibontakozóban volt a tanszék tudományos profilja. Ebbe a folyamatba kapcsolódtam be.

— Milyen szakmai eredményeket sikerült elérned a csaknem 5 év alatt?

— A két gyakornoki évem alatt ledoktoráltam. Részt vettem a szakközépgazdász képzésben. Elvégeztem a tervgazdász szakot, már csak a diplomamunkám beadása van hátra. Ez nagyon hasznos volt számomra, sok új ismeretre tettem szert. A közgazdászoknak, a műszaki problémák közgazdasági aspektusait kell tanítani, ez elég nehéz feladat. Úgy gondolom, a szakközépgazdász képzésben szerzett tudásomat jól tudom majd kamatoztatni. Ezenkívül nyelvet tanultam — ezen a téren különösen nagy volt a hátrányom, mert alapvetően reálérdeklődésű voltam már középiskolás koromban is, és a szüleim örültek, hogy jól megy a matematika, kémia, fizika, a nyelveket nem nagyon erőltették. Sajnos, a tanáraim sem. Ezenkívül tananyag írásban vettem részt. Az általános árutan című anyagnak egy fejezetét írtam, és úgy néz ki, hogy a termelés anyagi-műszaki bázisa című anyagból is kapok egy rövid részt.

— Mindemelt a mozgalm. Korábban TDK-felelős voltál, most a párt-vb tagja, egy igen munkaiagényes területen, az ifjúsági felelős részortján. Milyen elfoglaltságaid vannak egy héten?

— Előjáróban megjegyzném, hogy a TDK-felelősi munkát nagyon szerettem. Részben szakmai vonatkozásai miatt, másrészt, mert akkor sokkal szélesebb körű kapcsolataim voltak a diákokkal, mint most. Ez hiányzik is. Ami a mostani munkámat, időbeosztásomat illeti nagyon sok függ attól, hogy hány értekezlet esik egy hétre. Az át-

lag másfél, két gyűlés. Ezt nem tartom jó aránynak, sok, és elég hosszúak is általában. Fél hatkor kezdem a napot, reggelenként én viszem a gyerekeket — két fiam van — a bölcsődébe. Sajnos, a családi munkamegosztásban több hárul a feleségemre, mert az már ritkán fordul elő, hogy haza is tudom vinni őket, leg-többször ugyanis később érek haza. Hétfőnként előadásom és orosz óráim van — utóbbi csütörtökön is, szerdán labor-gyakorlatokat vezetek a tanár „C”-eknek, két hétenként szombatban az estiseknek tartok előadást. Szerda a mozgalmi nap, csütörtökön általában KISZ-bizottsági ülés, pénteken pártértekezlet van.

— Tanszéki jellegű szakmai munkára kedden és csütörtökön jut időm. Ez elég a lépéstartáshoz, de kevés ahhoz, hogy jelentősen előrehaladjak. Ezen belül is vannak periódusok, amikor ilyen vagy olyan jellegű feladatok összehozódnak és a másira nem marad idő. Persze, az a fontos, hogy egy-egy ilyen periódus ne húzódjon el nagyon, mert akkor előbb-utóbb „féloldalassá” válik az ember. Esténként hazafelé menet a buszon szoktam megvonnai a nap mérlegét. Csak akkor vagyok haragban magammal, ha úgy érzem, hogy eltelt a nap anélkül, hogy valami hasznosat —, ez lehet egy értelmes beszélgetés, vagy egy jó cikk olvasása, vagy bármi — csináltam volna. Szerencsére ez nem túl gyakori, mert szerintem az a nagyon fontos, hogy ha nem is elégedett, de azért alapvetően jóba legyen magával az ember. Ezt pedig elmondhatom magamról.

— nak

Tudományos diákköri ülés

Az Agrárközgazdasági Tudományos Diákkör április 20-án tartotta a félévi második ülést a Varga Jenő kollégiumban. Az ülésen **Bellér Katalin** és **Czira Anna** (III. évf.) „A mezőgazdasági információs rendszere” cím alatt foglalták össze eddig végzett munkájukat. Mondanivalójukat három kérdéscsoportban bontották ki.

1. A mezőgazdasági információs rendszere sok tekintetben nem felel meg a követelményeknek, és ezért továbbfejlesztése időszerű. Egyik feladatuk az információs rendszernek, hogy elváljék a tervezéstől, ugyanakkor nem

gyors, s a folyamatos adat-szolgáltatás sem biztosított.

2. Az információs rendszer ma már nem képzelhető el számítógépek nélkül. A gépek lehetővé teszik az információs idő jelentős lerövidítését, az adatszolgáltatás igényekhez való igazítását, s a tervezéssel való szorosabb kapcsolat megteremtését. Ugyanakkor a számítógépek bevezetése a gyakorlati életbe rendkívül sok nehézséggel jár.

3. Az információs rendszernek olyannak kell lennie, hogy mindig időben biztosítani tudja a különböző döntési szinteken szükséges információkat. Azt, hogy minden infor-

máció a megfelelő helyre kerüljön, mégpedig időben.

Az elhangzott hozzászólások során arra hívták fel az előadók figyelmét, hogy a címben foglalt téma igen nagy és széles területet fog át. Szükség van tehát a téma szűkítésére, s ez esetben az a megoldás lehet, ha a szerzők valamelyik mezőgazdasági vállalat információs rendszerének feltárá-sára vállalkoznának. Egy ilyen munkában az önálló problémamegoldás és megoldás is több lenne.

A vitát dr. Vági Ferenc tanszékvezető vezette.

Forgács Csaba — Orosz Tivadár

UTÁNAD KÖSZÁLOK

(Fotó: ESZES)

Példázat

— egy határozat tanulságairól

Csodaszer?

Csodaszer-e az áprilisi határozat?

Most, hogy immár megszületésének második évfordulóján is túl vagyunk, s az eredmények értékelésekor nem hivatkozhatunk többé az első év kísérleti jellegére, bátran állíthatjuk, hogy nem az, de nem is szántuk annak. „Szántuk”, így írtam, többes szám első személyben, mert bár személyesen nem vettem részt a határozat kidolgozásában, mégis magamnak érzem, s mikor megszületett, sokadmagammal együtt ujjongtam, hogy ime, egy jó, határozott kezdeményezés, mely felélelki végre a mozgalom bányatag tömegeit.

Csak a tettek!

Most, hogy túl vagyunk a kezdeti túllelkesülés és a valóság összehúzóadásán, megpróbálom elmondani a tanulságokat, a megfigyelések rendszerét, az évenkénti értékelés és tagkönyvcseré nem hatott minden elmondást feloldó gyógyírként.

Újra kiderült, hogy nem a határozat hat, hanem a tettek!

Közömbösség...

A legtöbb gondot továbbra is a közömbösség okozza. „Ha nem ébredtük a tömegeket önálló tevékenységre, semmi reményünk.” — állapította meg Lenin már 1918-ban, s ez a gondolat azóta is minden tömegmozgalom sikerének legfontosabb előfeltétele. De az, hogy a visszahúzóerőt önálló tevékenységre bírjuk, mindig nehéz volt. Mert könnyű mondani, hogy „ne tűnjük a közömbösséget”, de sokkal nehezebb azt megmutatni, hogy hogyan harcoljunk ellene.

Türelmetlenséggel, túlzó elégedetlenséggel esetleg pont ellenkező hatást váltunk ki, mint amit szeretnénk, és épp úgy nem megyünk semmire, mint ha mindennel elégedettek volnánk.

...és türelmetlenség

Egyik KISZ-titkárunk, amikor az értékelésre került a sor, először elismerte, hogy a vezetőség „a magával szemben támasztott reményeket is csak részben tudta beváltani”, vagyis elhanyagolta a közvetlen kapcsolatteremtést az alapszervezetekkel (24 alapszervezet tartozik a vezetőség irányítása alá) és „helyenként az irrealitás talajára csúszott”, ám végül a hibáért mégis a „többség alapvető hozzáállását”, a közömbösséget tette felelőssé és hosszasan ostromozta a „parazitákat”, akik miatt a mozgalom egy helyben tolog.

„Micsoda gyerekes naivitás!” — kiáltana fel Engels —, „hogy valaki a maga türelmetlenségét elméleti érvekkel hozza fel!”

Lelkesítés?

Valóban. KISZ-titkárunk itt nem látott túl a saját türelmetlenségén. Az okozatát nevezte meg okként, ráadásul azt a látszatot keltette, mintha az az egyedüli kiutat a valódi, meggyőző munka helyett a lelkesítő szólamokban látná.

„Gondolkozz és cselekedj!” Ebben az önmagában szép és igaz jelmondatban vélte megtalálni a megoldás kulcsát. De a kulcs nem nyitotta a zárat.

Lássuk, hogyan reagált erre az egyik parazitanak minősített KISZ-tagunk.

— Mi az, hogy gondolkozzak-e? Nem inkább a vezetőség gondolkozzon-e? Cselekedjek? Most már késő... Ezzel az év elején kellett volna jönni.

Ami a visszahúzó

mögött van

De a beszélgetés során az is kiderült, hogy visszahúzóása mennyi ötletet, mennyi közösségteremtő vágyat rejtett el. Pedig csak oda kellett volna menni hozzá. Időben. S nemcsak a jó bulikon és más lehaságlókban (színház, mozi, klubbuldntán) lett volna benne szívesen, hanem sok-sok társadalmi munkában is, hogy a közös munka öröme kovácsolja össze kis társaságunkat, az alapszervezetet. Ahogy ő mondta: „hogy jól összejöjünk”.

Ő így képzelte el. Csalódott el az elképzeléseiben, s bár nem lehet eléggé kárhóztatni, hogy nem tett semmit álma megvalósulásáért, nemcsak benne volt a hiba.

Ehhez nem kell a KISZ?

Elmeséltem ezt a példaként említett vezetőség egyik tagjának.

„Na jó, de minnek ehhez a KISZ? Nem ez a mozgalom lényege.” Ezt a választ kaptam.

A KISZ politikai jellegének erősítése egyet jelentene a mozgalom taggyűlésekre és politikai vitákörökre való leszűkítésével? Ezt ő sem gondolta komolyan. Kijelentése mögött sokkal inkább a tagság egy részének az a felfogása tükröződik, ami a KISZ-gyűléseket csak mint „szükséges rosszt”-at fogadja el, s külön választja a többi tevékenységtől, amit viszont a mindennapi élet részének tekint. Ez a felfogás az említett KISZ-vezetőt is megfertőzte, hiába esett látszólag pontosan az ellenkező végletbe. Holott éppen küzdeni kell a felfogás ellen és nemcsak a KISZ-vezetőnek — azzal, hogy kevésbé erőltetetté, természetesebbé formálják a taggyűléseket — hanem az „egyszerű” tagságnak is; hiszen nekünk is érdekünk, hogy a „szükséges rossz”-ból jó legyen, olyan fontos fórum, ahol a széles nyilvánosság előtt elmond-

hatjuk a véleményünket, ahol minden tettünk közösségi rangra emelkedik.

Segíteni is kell!

Hogy a tagságot önálló tevékenységre serkentjük, arra még sok kiharózkodás lehetősége kínálkozik. A cselekvésre való pusztá felszólítás kevés, segíteni is kell abban, hogy a tett megvalósuljon. Néha elég az, hogy csak odamegyünk a visszahúzóhoz és szóra bírujuk őket, megkérdézzük — te hogyan szeretnéd? Néha feladatot is kell nekik adni, és sokszor kemény vitákat kell velük folytatni, hogy meggyőzzük őket, hogy meglássák a miéretet. De mindenképpen be kell vonni őket a közös munkába, mert csak úgy érhetjük el, hogy magukéknak érezzék a szervezetet, hogy magukéknak érezzék a vezetőiket.

Lássuk meg a jót is!

Magunk is az egyoldalúság hibájába esnénk, ha nem látunk meg mennyi mindent értünk el eddig is. Hol vannak már az „igazi” paraziták, a „kétforintos” KISZ-tagok? Azt már elértük, hogy aki KISZ-tag maradt, az tett is ezért valamit. Elértük azt, hogy KISZ-vezetőink merik feltárni a hibáikat (és így saját hibájukat is), de tesznek is azok megszüntetéséért. Még ha indultosságukban el is csúsznak a valóság talajáról, ez már az első lépés a továbbhaladás útján. Meg kell azt is látnunk, hogy vezetőink eddig is milyen áldozatosan végezték felelősségteljes munkájukat, s hogy most még többet követelünk tőlük, segíteni is kell őket. Segíteniük kell a vezető-kiválasztásában, a hibák feltárásában, de legfőbbet a mindennapi feladatokban. Azaz nem is segíteni kell, hanem részt kell venni bennük. De a sok segítség között elkél a tapasztaltabb vezetők, a párttagok támogatása is. S segítséget nem szégyen kérni, bár az a természetes, hogy ők ezt kérés nélkül is adják.

...tökéletesítse munkastilusát”

Az áprilisi határozat keret csupán, amely mozgalomunknak új mozgásformát adott. A helyes döntések nyomán felpezsdült a KISZ-élet. De ahhoz, hogy fejlődni tudjunk, nem elég csak nekibuzdulni, a módot is tudni kell, hogy eredményesebben, hatékonyabban dolgozhassunk. Nem árt, ha megfogadjuk Kádár János szavait: „A KISZ fontos feladata, hogy erősítse politikai befolyását... Javítsa tovább munkamódszerét, vessen el mindazt, ami elavult, a növekvő követelmények és a fejlődő igények szerint tökéletesítse munkastilusát.”

Agg Zoltán

III. évfolyam, ipar szak, marketing csoport, Kinizsi F 713. Szeretek írni, mert az írás a kielégülés bizonyos fajtája, mert az írás-olvasás az emberi kapcsolatok egyik legcsodálatosabb formája, mert az írással világot teremthet, és így folytatható a sohasem — abba-hagyható — játékot, mert az írás hatalom, mert az írás csoda-csatározás a megfoghatatlannal.

Szeretek írni, de nagy szerelmem mégis a film. Eyszer majd csináljak egy filmet, amelynek kezdő képsorain egy kisfiút láthatok majd, aki fölmászik egy sálira, hogy kilásson az ablakon, és azt szavalja:

Kicsi vagyok, székre állok, s onnét egy nagyot kiáltok...

JÁTÉK A KÉPZELETTEL

Ars poetica

Fogta magát egy ember, és megpróbálta körülrajzolni jobb kezével jobb keze árnyékát.

A szobor

Nem bírta tovább: ma éjjel megetheti, hisz nincs kivilágítás.

Évtizedek vágyát kielégítve leengedte két kezét: egyikkel fogta a palmaágát, a másikkal pedig finoman, lassan tépdessni kezdte a bronz leveleket: szeret, nem szeret, szeret, nem szeret... szeret. Szeret!

Még néhány pillanatig bámulta kacéran a várost, aztán vette a palmaágát, kinyújtzkodott, s megifeszítette csipőjét és mellkasát a széleken.

5:0

A srákok leszálltak a motorról, lecsapták magukról az út porát, aztán beléptek a kocsmába.

A csapason kívül csak egy fiatal pár gubbasztott a sarokban. No meg ott volt az öreg is, persze ő már a kocsmához tartozott. A srákok sórt kértek, megitták, még kértek. Az öreg bizalmatlanul figyelte őket, aztán:

— A meccsre jöttetek, nem?
A srákoknak fogalmuk sem volt arról, miről van szó.

— Persze öreg, hát mi másra!
— Jó kis meccs lesz, meglátjátok! Jó kis meccs!

— Ki játszik ma, öreg?
— Hogy-hogy nem tudjátok, a meccsre jöttetek, nem?

Aztán hozzátette sértődötten:
— Hát a mieink, a CSC-vel.

A srákok a második korsó után menni akartak, de az öreg fizetett még egy kört, így maradtak, ráálltak a dumára, pedig életükben először jártak a faluban, és sohase hallották annak a bizonyos CSC-nek még a hírét sem.

— Szóval a CSC! Nem mondom, öreg, de csapat az a CSC? Legutóbb, mikor láttuk őket... Haj, öreg, hogy kikap ma a csapatod!

— Még hogy kikap, hogy kapna ki, hiszen...

— Berúgsz ma még a bánattól, öreg, majd meglátod! Olyan srákok, mint a CSC-ben, nemigen vannak erre felé.

— Mi, csak tudjuk, öreg!

— Egy-két hónap múlva nemigen látod őket vidéken, fönn lesznek már Pesten. És azt tudod-e, öreg, hogy a CSC... És a srákok egymás szavába csapva nyomták a szöveget, megrészegedve szavaiktól, ötleteiktől, egyre nagyobb hazugságaitól, az öreg mind szomorúbb szemétől, no meg a negyedik korsó sörtől.

Az öreg eleinte még vadul hadonászott, próbált ellent mondani nekik, aztán már csak csöndesen, szinte félősen motyogta magafelé: — Hát valóban kikapna a csapat?!
— Na, öreg, mit szólsz, mi? Röpül a bándád! Pfutyú! Bevetik a pályákat már holnap krumplyval. He-he, öreg, hehe!

— De én nem is tudom, hisz itt mindenki...
— Mindenki, mindenki! — hördült föl az egyik srác. — Végetek öreg!! És tudod, hány gölt kaptok öreg?!
— Na, tudod, öreg?!!!

Az öreg nem válaszolt, jőzanal, nagy-nagy szomorúsággal nézett a poharába.

— 5:0-ra, érted, öreg! Ot-nullra!! — ezzel odadobtak egy húszast a pultra, aztán ott-hagyták az öreget.

— Ot-null, öt-null — motyogta az öreg, és még sokáig bámulta a Szabadság-szobor palmaágas alakját, amit egy képeslappól vágott ki a csapos, úgy egy félévvel ezelőtt.

Egy délután

Egy délután — pontosabban 20. születésnapjának délutánján — sétálni indult. (Lero-hant az utcára, ahol már lassabba fogta lép-teit.) Nemrég egy cigányasszony belenézett a tenyerébe, jósolt neki. Persze nem hitt neki; egyrészt nem hitt semmiféle jóslásban, másrészt borús jövőt jósolt az öregasszony.

— Én hosszú életű leszek. Sok-sok unokám lesz, akik körülülnek, én pedig tanítani fogom őket — cáfolta álmódzva a jósnő mondatait, aztán leült egy padra. Friss lányok csapongtak körülötte, néhányan nyíltan ránevettek, de ő nem törődött velük. Egy közülük leült a szemben lévő padra és olvasni kezdett.

— Persze addig sok minden történik. Sok-sok nőm lesz, hosszú combú lányok, kacér asszonyok fognak szeretni. Éjszakára ölükbe vesznek, hajnalban reggeli tornájukra ébre-

Bemutatjuk Venczel Sándort

dek, tejet és friss cipót hoznak a sarki bolt-ból. Elöttem az élet, felállt, nyújtzkodott, hisz még csak két hónap múlva leszek 25 éves. Elindult, a szemben ülő nő letette a könyvét, és szomorúan nézett utána.

— Okos és szép nő lesz a feleségem. Éjszánkánként együtt fogunk dolgozni egy lámpa fényében, teát főz, hogy el ne aludjak. Örül-ni fogunk egymás sikereinek, együtt megyünk majd külföldi konferenciákra — folytatta. Múzeumok és könyvtárak álltak az út két oldalán, az Akadémia nyílt ülést hirdetett.

— Anyáméknak havonként legalább hat-száz forintot küldök, kéthavonként meglátogatom őket kocsival, büszkék lesznek rám — ahogy jövőjét tervezte, észre sem vette, hogy egy nyomorék tüzet kért tőle.

— 40 év még nem nagy idő. Még mindent megethetek. Gyönyörű házam lesz kint a zöld-övezetben, a környékbeliek tisztelnek majd tudásomért, és szeretni fognak emberségemért — így morfondirozva sétált tovább a hídon. Fialember rohantak el mellette, karju-kon karcsú lányokkal. Megállt egy pillanatra, rátámaszkodott botjára, egy fiú visszajött, segíteni akart. Nem engedte, mormogott tovább; hm. 60 év. Még van hátra elég, anynyi minden megtörténhet. Nyugodtan hazatoyogott, a főbérője szokás szerint újra fejébe vágta: egy ilyen öregember mit kószal annyit az utcán. Bement szobájába, bekapcsolta a tévét, leült egy fotelba, megpizkálta szipkáját, majd szépen, komótosan rágyújtott egy tegnapi csikkre.

A bábu

Még gyengébbre vették az utcai lámpák fényét. Dúdolászott, jobb kezével aprópénzt csörgetett zakójának zsebében, a ballal hivatali táskáját lóbálta. A sarkon a piros lámpa állította meg. Az áruház fényei sárgára festették a kezét. Megnézte óráját — tíz perc múlva otthon van. Ahogy fölemelte a fejét, megdermedt: az egyik áruházi bábu mintha megmozdult volna, mintha megrezdült volna könnyű nyári ruhája, beállított műanyag keze mintha intett volna. Közelebb lépett: nem csalódott. A bábu jött, jött előre, de még nem érte el a kirakat üvegét. De, de hiszen ő az! Eldobta akatáskáját, az aprópénzt kiszúrta zsebéből futás közben — csilingeltek a kövön —, neki a kirakatnak, nem is érezte az üveg roppanását.

Örülten átölelte a mindigvártat, könnyei-vel lemosta a bábu arcfestékét, véres kezé-vel összemaszatolta a drága testet, a könnyű nyári ruhát.

Ki kellett szedni a bábu egyik kezét, olyan erősen szorította még akkor is, amikor elvit-ték.

Budapest 1976. Húsvét

Reggel szellőztetéskor vette észre az ablak-hoz tapadt papírrepülőt.

Szemüveggel is nehezen tudta elolvasni azt a néhány sort, amit futtában írtak a háttára:
„Sokszor csókolak a messzi távolból: Lá-nyod, Kati. Ui.: Csomagot majd később küld-ök. Torontó, 1957. május 2.”

Még néhány sor elolvasva azt a két mon-datot, aztán kisímitotta a papírt, és becsúsztatta a konyhakredenc üvegé közé.

Az utolsó oldal

... azt mondták, legyen okos itt és most, én megpróbáltam egy picit törni a fejem, ne-hogy azt gondolják, hogy én olyan nagyon-nagy okos vagyok, aztán leírtam egy papírra, mert tudom a módját, hogy kettő meg kettő az négy, és akkor azt mondták, jól van, vál-lon veregettek, közben gúnyosan összenéztek, no lám, a nagyokos, aztán azt is kérték tő-lem, most légy szép, hoztak tükröt, fésűt, mindenféle szépítőszert, körém ültek és kí-váncsian figyeltek, vajon mit fogok tenni, mire én rájuk mosolyogtam, tessék, itt va-gyok, mire ők visszamosolyogtak, de nem tu-dom, miért, talán megértették, de inkább azért, mert úgy hitték, ez sem sikerült, aztán kérlelni kezdtek, mondjak szép mesét, én er-re kérdeztem, milyen volt reggel a kakaó és nem áztak-e meg délután és így tovább, majd abbahagytam a kérdésezést, ők elmerengtek, de egyiküknek eszébe jutott, hogy még nem mondtam el a mesét, de látva lehajtott fej-em elkönyvelték, ezt sem tudom, s kezdtek kételkedni előlegezett bizalmuk helyességé-ben, majd elővették a nagy feladatot, csinál-jak csodát, mire én jót nevettem, most kifo-gok rajtatok, gondoltam, ujjaimmal disznó fi-gurákat mutattam nekik. Ezt aztán megértet-ték a lányok, megragadtak és lehúztak ma-gukhoz a nyirkos tűzbe, azóta itt vagyok és egyfolytában szeretkezem velük.

Film: LABIRINTUS

A magyar film barátai nagy érdeklődéssel várták Kovács András új alkotását, hiszen „megszokhatták”, hogy a mű-vész a valóságban gyökeredző, reális, nem légből kapott kér-déseket tesz fel és próbál megválaszolni, hogy műveire a kiemelkedően fejlett és ki-finomult problémaérzékenység a jellemző. A *Nehéz emberek*, a *Hideg napok*, a *Falak*, a *Staféta* körülötte, nemegyszer „országos” viták szinte már ön-magukban igazolják ezt. Az időrendben legutolsó és Ko-vács Andrásnál kivételképpen „modellisztikus” *Bekötött szemmel*-ben már nem köz-velten, elsődleges módon nyúl a társadalom bizonyos ellent-mondataihoz, feszültségei-hoz, hanem az egyéni magatartás, gondolkodás, politikai reagálás formális oldalait, kereteit igyekszik megismerni és megismertetni. Természe-ten az előző filmeknek is van-nak ebbe az irányba vezető gondolati szálai, sőt egyre erő-sőbb, fejlődő szájai (például: A magyar ugaron), de a figyelemkoncentráció, a hang-súlyeltolódás értelmében a *Bekötött szemmel* — úgy tün-nik — egy új életműszakasz első darabját jelenti. Annál is inkább, mert a Labirintus folytatja ezt a megkezdett sort.

Ez az újfajta megközelítési mód éppen a formális kerete-ket vizsgáló jellege miatt ren-geteg ideológiai, esztétikai kérdést vet fel, hiszen a ma-ga viszonylagos általánosságá-ban nagyon is tartalmi, lénye-gi területeket jár körül. A po-litikai, közéleti magatartás

formális oldalainak szocialista eszmeiségű (elkötelezettségű) művészi vizsgálata azonban mindenképpen jogosult és szükséges. A magatartásban rejtező, a magatartás „előtti” megismerés megfigyelése és értékelése az — „ismeretelm-let” — nyújtja még a fentiek-kel azt az ambivalenciát, amely oly izgalmassá és gaz-daggá teszi ezeket a filmeket.

Miről szól hát a *Labirintus*? Arról — amint erre a sokat sejtető cím is utal —, hogy miképpen lássunk, viselked-jünk és gondolkozzunk a söt-étben, a Labirintusban. Mit kell tennünk, amikor nem lá-tunk tisztán, amikor a Labi-rintus ezernyi folyosója közül egyet választani kényszerül-lünk; amikor ezernyi rész-igazságból kell kiválasztani és megalkotni, megszenvedni a sajátunkat úgy, hogy az akár kicsivel is, de több legyen a többinél, közelebb kerüljön az egészhöz, a teljeshez. Ezek a dilemmák az alkotót, a tev-ékeny, a politikus és a köz-ügyeit sajátjának valló ember dilemmái. Ezért választotta Kovács András filmje témá-ját magától alkotás folya-matát, a filmrendezést, amely kibogozhatatlan szálak soka-ságával kötdök a társadalmi környezethez, belebetonozva ágyazódik az érdekek, indula-k és részgazságok sűrűjébe.

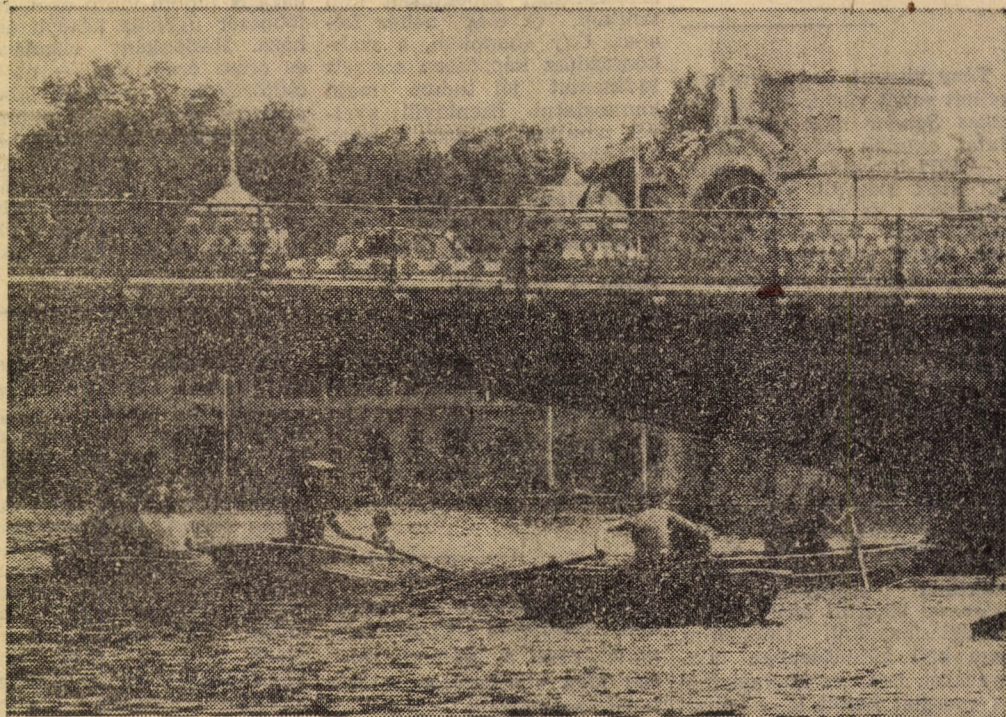
A filmbeli forgatáson olya-sféle film készül, mint a Sta-féta vagy a *Falak*; kicsi és mégis nagy harcok, különféle jellemek és sorsok kavargor-nak. A lényegi különbség az,

hogy Kovács most nem teszi tisztába a dolgokat, nem tár-ja fel a konfliktus minden összetevőjét, nem oszt igazsá-got, hanem ehhez a tisztázat-lan, kusza sötétséghez (Labi-rintushoz) viszonyítja a forgá-tás részvevőinek, a szereplők-nek, a gondolt szerepeknek (tülexponált tónusban), volt feleségének, valamint a saját maga alapállását, magatartá-sát. Mivel ez a viszonyítás egy szándékosan kusza, több-regetű konfliktushoz történik, a néző az *érvek struktúrája*, a *magatartások formális keretei* alapján tud véleményt alkot-ni (saját tapasztalatain kívül). *Eppen ebben a viszonyítás-ban* rajzolódik ki a művész álláspontja, javallata arról, hogy mi a teendő a Labirin-tusban. Egy olyan magatartást sugall, amely két kézzel kap-paszkodik a *racionálisba*, a *logikába*, a *humánus és elkö-telezett közéletiségbe*, amely nem hagyja magát lebeszélni arról, hogy beleszóljon, ott le-gyen, kétkedjen és számon kérjen, hogy kritizáljon és el-ismerjen. Hiszen — mint a filmbeli rendező meg is fogal-mazza — a szabadság hiánya ott kezdődik, amikor beletör-dünk abba, hogy nem szólha-tunk bele. Ez a racionális-hu-mánus közéletiség csak azt fo-gadja el igazként, ami logiku-san hangzik. Nem minden igaz, ami logikus, de az igaz-ság mindig az, még szerke-zetét tekintve is.

Kovács András filmje lo-gikus és igaz, javallata pedig értékes segítség, biztatás a mindennapokra.

Zimányi Zoltán

SZEVASZ, TAVASZ

A VÁROSLIGETI TAVON

KÁLVÁRIA

Itt a tanév vége. A végzős egyetemisták lakáskeresés „ca-nossajárásának” ideje. Részlet a valóság forgatókönyvéből;

— Halló, Kovács lakás?...
— Igen. Tessék.
— Ön hirdettet két személyi részére szobát? A feltételeket lenne szíves...

— 1200 forint egy hónapra. Az összegben a fűtés is benne van, de a villany és a gáz nincs. Fiúkat felhozni nem lehet. Fél évre előre kérem a pénzt.
— Házaspár részére?...
— Isten őrizz! Szó sem lehet róla.
— De hát miért?... Egyelőre nem tervezünk gyereket.
— Kérem, a természetnek nem lehet parancsolni. Gyerek pedig itt nem lehet...

— Buszmegegyelő. Végállomás a budai hegyek tövében. Néhány utas leszáll a járműről. Egy-más mögött sietnek az utcán. Az elől haladó fiatal pár hát-va-hátra néz, arcukon a felis-merés mosolya dereng. Gyor-sítanak. Erre a mögöttük ha-ladók is szaporazzák a lépé-seiket. Az ő arcukon is látszik már valami. De ők nem mosolyognak. Megkezdődik a verseny.

A ház kapujához idős néni tipeg ki. Csodálkozva néz a várakozókra. — Az albérlet miajt jötték. De kár. Már dél-előtt kiadtam.
Lázás kapkodás. A három pár köszönés nélkül rohan vissza a buszmegegyelő felé. Mindannyiuk kezében ott lo-bog az apróhirdetésnél kihaj-tott újság. Futás közben néze-getik.

— A feltételekről va-lamit...
— Hát kérem... Nézze, én egyedülálló, nyugdíjas nő va-gyok. Nem vehetek ide akár-kit. A szoba rendes, de ágyne-műt hozni kell. Dohányozni, hangoskodni, italozni nem le-het. Villany van. A felét kell fizetni. Ide ismerős nem jöhet fel. Legfeljebb betegség esetén maximum félórára. Négyszáz forintot kérek fejünként. Ja és... fürdőszoba az nin-csen... Igazság szerint inkább két rendes fiút szeretnék. Majd meglátjuk, de legalább egy évre le kell kötni a szo-bát. Jönnek?

— Házaspár is szóba jöhet-ne?...
— De mit képzél kérem! Miért nem ezzel kezdte?... Azt hiszi van nekem időm ilyesmire?
— De mit képzél kérem! Miért nem fogadtam el senkitől a foglalót. Ugye válo-gat az ember. De siessenek!

Halló! Kiss lakás?...
Tessék kérem...
A hirdetés felől érdeklődnek.
— Kérem, még lehet róla szó. Még nem fogadtam el senkitől a foglalót. Ugye válo-gat az ember. De siessenek!

Halló! Kiss lakás?...
Tessék kérem...
A hirdetés felől érdeklődnek.
— Kérem, még lehet róla szó. Még nem fogadtam el senkitől a foglalót. Ugye válo-gat az ember. De siessenek!

— Kérem, még lehet róla szó. Még nem fogadtam el senkitől a foglalót. Ugye válo-gat az ember. De siessenek!

Szathmáry Erzsébet

TÚZZEL ÉS HITTEL A KÖZÖNY ELLEN

Megkaptuk az új igazolványokat, papíron méltók vagyunk a KISZ-tagságra, de hogy valami azért sántít, valami nincs egészen rendben, akkor azt vesszük észre, ha például találkoznak egy-egy elődünkkel, egy régi harcossal és megkérdezi:

— Tudjátok Ti egyáltalán, mi a szocializmus? Hiszték Ti a szocializmusban gondoltok Ti egyáltalán arra, mit jelent a mindennapi munkátok?

Mit válaszolhatunk... Először talán kicsit megütközünk, aztán gondolkodni kezdünk; valóban mennyivel más volt az régen. En például tíz évvel ezelőtt lettem KISZ-tag és mi történt azóta? Jó, nagyon sok minden történt — mondhatnánk valaki, a mai életnek is megvan a gondolata, baja, öröme, romantikája, de...

És ez a de, ez a sok-sok de tódul elém, ha idősebbel beszélek és különösen most, amikor itt ül előttem egy törekeny, mégis nagyon energikus asszony, azok közül akiket mi veteránoknak hívunk, pedig hitében, energiájában, érdeklődésében fiatalabb valamennyiünknel. Furcsa, a nagymamám lehetne, de amit mond az nem a nagymamák szelíd meséje, és nem is a mai gyűléseken megszokott monoton, lélektelen beszéd; teli van tűzzel, hittel. Igen, ez a legjobb kifejezés, hitele van a szavainak.

Ki Ó? Sebes Imréné,

lánykori nevén Schillinger Ilona pedagógus, jelenleg a Magyar Rádió hangdokumentációs osztályán dolgozik, munkásmozgalmi visszaemlékezéseket gyűjt.

Visszaemlékezéseket gyűjt, de mennyi mindenre van emlékeznivalója. Majd ötven éve már, hogy belépett a KISZ-be.

Sebes Imréné családjában több forradalmár volt, elsősorban a bátyja nyitogatta szeméit és a bátyjának barátai, akik között olyan emberek voltak, mint például egyetemünk nagynevű alapító professzora, tiszteletbeli doktora, Fris István. Ők nevelték, míg végül eljött az ideje, és bátyja elvitte az akkori Magyar Szocialista Munkáspárt Ifjúsági Csoportjába, amelyet Lówy Sándor vezetett. Sebes Imréné mindenütt ott volt, ahol dolgozni, agitálni kellett, így lett hamarosan az északi terület tükára, majd 1929-ben már behívták a KISZ Központi Bizottságába, melynek akkor négy tagja volt, rajta kívül Rostás István, Réti László, Kovács István. A kommunista fiatalok központi bizottsága akkor szintén kongresszusra készítette elő tagságát.

A KISZ második kongresszusát 1930 nyarára tűzték ki. Az előkészítésben segített a Kommunista Ifjúsági Internacionálé, és elküldte egyik területi titkárát, hogy segítségre legyen a szervezésben. A fel-

készülés rendkívül nehéz volt. A kongresszust az akkori rendőrterror miatt az ország határain belül nagyon veszélyes lett volna megszervezni. A szomszédos Ausztriára esett a választás. A küldöttek száma közel 20, közöttük 2 lány volt Újpestről, Sommer Teri és a KISZ KB tagja, Schillinger Ilona. Akik nem rendelkeztek útlevéllel, azokat illegális úton vitték át Sopronnál a határon. A küldöttek turistaházban turistaként indultak Graz felé. Egy közeli község mellett volt turistaház, amelyet egy szoc. dem. osztrák vezetett a hegyek között. E turistaház padlásán a széna között tartották meg a kongresszust. A napirendi pontok a következők voltak: 1. Magyarországi helyzetről, a KMP II. kongresszusáról, a párt feladatairól, 2. A KISZ helyzete és feladatai, 3. A KISZ munkája az ifjúságok gazdasági harcainak szervezése terén, 4. Az antimilitarista munkáról, 5. Az ellenséges ifjúsági szervezetekben végzett munkáról, 6. A központi bizottság megválasztása.

Említene néhány érdekesebb esetet, ami az illegális találkozók körül zajlott le?

— Most egyszerűen szöveg egymásnak, vagy kitesztek egy cédulát a falra, hogy taggyűlés lesz, kulturális összejövetel, vagy társadalmi munka. Akkor azonban nem így volt. Rendkívül szigo-

rián kellett konspirálni, hiszen a vizyázatlan munka lebukást, a lebukás büntönte jelentett. Akadtak ebben a konspirációban humoros pillanatok is. Egy alkalommal egy angyalföldi gyár előtt röpgyűlést terveztünk. Az egyik elvtársunknak a Margit-híd pesti hídfőjénél kellett megmondani a jelentkezőknek, hogy melyik gyárba menjenek. A kérdés jelszó — talán nem egészen szerencsésen — az volt: Hol van a Margit-híd? A kalapban, esernyővel Az Est című újságot olvasgató — ez volt a megbeszélés jel — elvtársat többen összetévesztették egy úrral, aki szintén kalapban, esernyővel olvasta Az Estet, és amikor már az ötödik ember kérdezte tőle, hogy hol a Margit-híd? — felugrott és ezt mondta: Mindenki megbolondult Budapesten, hogy a Margit-híd alatt már az ötödik ember érdeklődik az iránt, hogy hol a híd! A röpgyűlést természetesen nem tudták megtartani.

Volt úgy, hogy a Conti utcában kellett találkoznom egy vidékről jött ifjával, de azon a környéken más célból is sétáltak lányok, mint például még most is időnként néhány ilyen hölgy, könnyű „pillangó” a Rákóczi téren. Itt a találkozások számomra nemcsak a rendőrök miatt voltak veszélyesek, egyesek kollégáink néztek és elkergettek, hogy ne rontsam az üzletüket.

— Hogyan alakult élete a kongresszus után?

— A KISZ vezetőségében én agit. prop. beosztásban dolgoztam, majd a KISZ mellékszervezeti bizottságának lettem titkára, amely a legális területeken dolgozó (szakszervezet, kulturális tömegszervezet, szoc. dem. pártszervezet, diákmozgalmak) szervezeteket irányította. Ebből a munkából kifolyólag tartóztattak le 1933-ban, a második egyetemi kommunista diákklubkorszak.

— Szabadulásom után saját kérésre a pártvezetőség beleegyezett, hogy az Egyesült Izzóba menjek, mint munkásdolgozó, és a Vasasszakszervezet központi ellenzéki bizottságában dolgoztam 1936-ig, amikor ismét letartóztattak.

— Életem ezután úgy alakult, hogy először Prágába, majd Franciaországba küldött a párt. A háborús megszállás idején Dél-Franciaországban a partizánmozgalomban dolgoztam.

— Mit üzen a mai KISZ fiataloknak?

— Talán meglepő lesz a válaszom, ha azt mondom, a mozgalmi munka most talán még nehezebb, mint az én időmben volt. Igaz, hogy bennünket üldöztek, de a kollektívák összefogottabbak voltak, ha személyekben nem is mindig, de osztálymértékben, társadalmi csoportosulásokban pontosan tudtuk ki

az ellenség, ki ellen kell harcolni. Most azonban az ideológiai harc roppant bonyolult, nehezen lehet kiismerni ki az ellenség és ki nem... Mi örültünk, hogy szeméremre jártunk, hogy a büntetésben tanulmányozhattuk nagy klasszikusaink munkáját, külön öröm volt olvasni Lenint és Marxot, ma pedig...

— Én nem akarok senkit megbántani, de nem tudom, hogy a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemen a hallgatók, akik Marx szellemében kapják meg diplomájukat, valóban ismerik-e a marxizmust. Ezzel már éreztem is a mai fiatalság legfontosabb feladatát, és ez nem más, mint amit már Lenin üzent számunkra: tanulni, tanulni, tanulni. Megismerkedni az eszmével, megtanulni a szakmát és ennek birtokában politizálni. Minden körülmények között véleményt mondani minderről, pártosan, felelősségteljesen. A mai fiatalok könnyen elveszítik tájékozódóképességüket, hitüket, ha nem kell felkészültséggel, ha nem a marxista tudás birtokában foglalnak állást a körülöttük zajló eseményekben. A bátorság és a higgadság dialektikus egyensúlyát kell megvalósítani. Bátran kell állást foglalni, de a bátorság mögött legyen ott az ideológiai műveltség fedezete és a szocializmus iránti tőretlen hit.

Koncz János

Egy ismeretlen KISZ-tag naplójából

Április 8.

Miután pizsamát az utolsó pillanatban a fogkefe és két szálamis zsemie közé begyömöszöltem, lóhalálába vágtattam a Józsefvárosi pályaudvarra. A vonat éppen megérkezésekor állt be, így nem maradtam ki az általános helyfoglalási pánikból. Végül is az ABLAK MELLETT, kellemes huzatban töltöttem az utat, míg egy helyi, füstösre át nem szálltunk. Megérkezés után a szokásos szobafoglalás, majd az esti hideg élelem kiosztása és (fél) kidobása (húskonzerv) következett. Letelepülés után rögtön 10 km hatósugarú ricsaj töltötte be a kunbajai környezetet, tudtára adva mindenkinek, hogy megérkezett a ker. kar, természetesen politikai táborozásra.

Akiben estére maradt szusz, az részt vehetett a táncversenyen. Engem sajnos két ballábom miatt senki sem nevezett be, igaz nem is lett volna győzelem, mert a Tóth Gáborral párosa verhetetlennek bizonyult.

Április 9.

Az éppen hogy csak elszunnyadt táborlakókat (köztük engem) szobaköri kukorékolás (felerősített), majd kukorékolás és zene kombinációja ébresztett fel kora hajnalán 7 órakor.

Délelőtt szemináriumunk volt. Mivel a szobákban tartottuk, így a vita és a beszélgetés közben kényelmesen el lehetett nyújtózni az ágyakon. Persze, az egyetemi szemináriumokon ilyen jó dolgok nem valósulhatnak meg, de ez csak mellékes. A lényeg a téma volt. A többiek között (reprezentatív mintavételek alapján szerint állíthatom), igen jó vélemény alakult ki a délelőtti foglalkozásokról, ahol a portugáliai és chilei politikai helyzetről folyt a beszélgetés, a vita. A délután a küldöttterkezeletről és a kerületi küldöttterkeze-

letről történő beszámolóval telt el.

Már délelőtt kiadták a feladatot, hogy KISZ-jellemzést kell készítenie minden csoportnak. Ez a csoportverseny első száma volt. Mind az előkészítés alatt (főleg), mind az esti fölvilágosításkor dőltem (főleg) a Józsefvárosi pályaudvarra. Este, vagyis éjjel disco végkimerülésig.

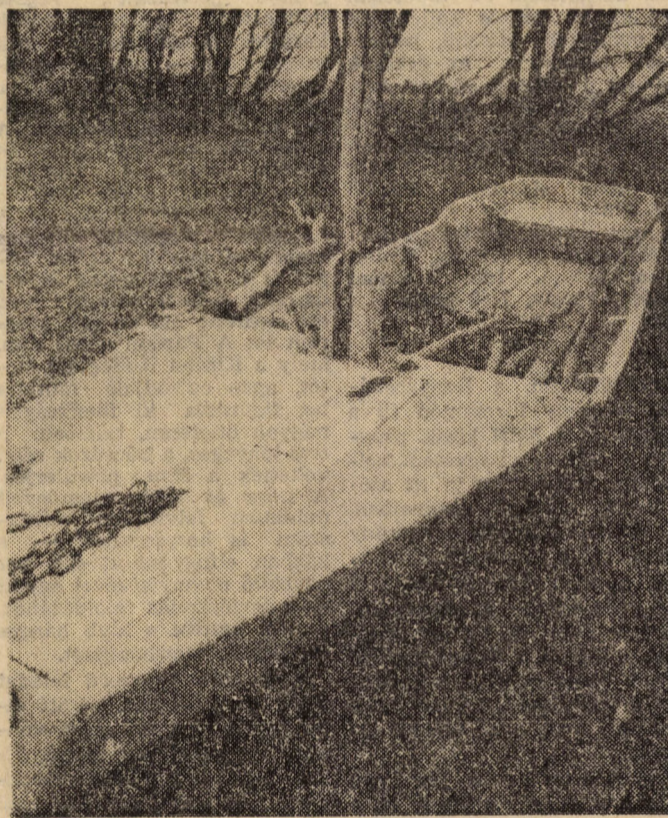
Április 10.

Tegnaphoz hasonló felvétel után, a délelőtti folyamán előadást hallgattunk az V. ötéves tervről, gazdaságpolitikánkról. Hál' istennek, nem a könyökünkön kijövő sablon ismertetés volt, hanem átfogó, érdekes előadást hallhattunk Antal László elvtársról, aki a Pénzügyminisztériumban dolgozik. Délután, jóval a déli zöldebabfőzelék után, kissé késve, de éppen megérkezett a táborunkba Stark Antal elvtárs, általános rektorhelyettes és a kerületi vezetőség néhány tagja. Az oktatás fejlesztésének ismertetése után a belkeresek megvála a külkeresektől átvonultak az ebédlőből a „hallba”, a lakóépület előcsarnokába. Ekkor került sor a szakok problémáinak megbeszélésére. A belker fórum jó volt. A külkeresek talán lámpalázások voltak, vagy nem tudom, mi történt velük, hogy nem használták ki azt a lehetőséget, hogy ilyen sok tanársági vezetőnek tehetnek föl kérdéseket.

Este csodálatos programunk volt. Régóta nem vettünk részt ilyen jó vetélkedőn. Egy kicsit belenyúlt az éjszakába, de ezt észre sem lehetett venni.

Április 11.

Utolsó nap. Délelőtt megbeszéltek az elmúlt év politikai képzésének tapasztalatait és az ehhez kapcsolódó kérdéseket. Ebéd után az elsősők részvétele nélkül KEN-megbeszélést tartottunk. A srácok hoztak gitárt, így a délután to-

PIHEN A CSÓNÁK...

vábbi részében 3-ig énekelünk.

Vonatunk négy órakor indult Bácsalmásra és már este fél kilencre Pesten voltunk.

Ui. Jaj! A többiekkel megbeszéltek, hogy jövőre is jövőnk ide, meg a szüretre is.

—es.

Hazánkban az infrastruktúrállátottságban jelentkező szűk keresztmetszetek és a mind újabb és újabb igények jelentkezése és ki-elégítése rendkívül erőszélesztést kíván népgazdaságunktól. A szerzők előtt álló kérdés tehát ez volt: milyen infrastruktúrális alapokon kezdte meg Magyarország a szocialista iparosítását; hogyan alakult az infrastruktúra a szocialista iparosítás során; más országok nemzetközi történeti-gazdasági fejlődésének tükrében milyenek ítélték Magyarországot infrastruktúrális ellátottságának jelenlegi helyzete. Mindezek reális megítéléséhez azonban meg kellett ismerni azokat a nemzetközi tendenciákat, amelyek mind a szocialista, mind a tőkésországokban az infrastruktúra kialakulásában és gazdasági funkciójában érvényesültek és erősényesültek.

Ezért a szerzői kollektíva könyvében az infrastruktúra fejlődését, gazdasági szerepét és annak változásait több mint

Csernok Attila—Ehrlich Éva—Szilágyi György

Infrastruktúra Korok és országok

egy évszázados periódust átfogva, nemzetközi összehasonlítások sorozatában mutatja be. Az elemzés olyan speciális, a célunk megfelelően összegyűjtött és rendszerezett, a különböző infrastruktúrális területek sajátosságaihoz igazodó, széles körű, a függelékben közreadott nemzetközi adatbázisra támaszkodik, amelyre építve a kialakított új módszer alapján lehetővé válik az infrastruktúrális fejlettség országok (országocsoportok) közötti összehasonlítása.

A kutatás az időbeni és az országok közötti összehasonlítást mind a beruházások, mind a munkaerő, mind pedig az infrastruktúra egészének, va-

lamint főbb területeinek színvonalára kiterjedve végezte. A könyv infrastruktúrális területek (közlekedés; hírközlés; lakásellátottság és felszereltség; egészségügyi ellátottság; oktatás és kulturális színvonal) elemzi az elmúlt 100 évben nemzetközileg bekövetkezett szerkezeti változások leglényegesebb állomásait.

A kutatás egyik legfontosabb eredménye az infrastruktúrális fejlődés típusainak felismerése, megkülönböztetése, kölcsönös egymásrahatásuk feltárása, történelmi időtállóságuk meghatározása, valamint a jövő infrastruktúrális fejlődéstípusainak felvázolása.

A most közreadott kutatás a nemzetközi összehasonlítások tapasztalataira, tendenciáira alapozott eredményekből konkrét következtetéseket von le a szocialista országokra, mindelelőtt Magyarországra, hogy ily módon is segítséget nyújtson hazánk infrastruktúrális fejlesztési koncepciójának kialakításához.

A KISZ IX. kongresszusa előtt

Két nap múlva kezdődik a KISZ IX. kongresszusa, amelyen egyetemen két hallgató képviseli. Egyikük Pohankovics István, az agrár szak II. éves hallgatója.

— A kongresszuson sok szó esik majd a kongresszusi dokumentumokat megvitató taggyűlések és a különböző szintű küldöttterkezeletek tapasztalatairól. Te részt vettél az ipar-kari és a budapesti küldöttterkezeleten. Milyen tapasztalataid vannak ezekről a tanácskozásokról?

— A kari küldöttterkezelettel kapcsolatban egyetérték az- zal, amit Orosz József elmondott a róla készült riport során. Kevés lényeges téma került szóba és a vita általában felszínes maradt. Sokkal jobb véleményem van a budapesti küldöttterkezeletről. Átgondolt, felelős hozzászólások hangzottak el, fontos, országos problémák-ról is szó esett. Nagyon figyeltem a többi egyetem hozzászólóira. A Műszaki Egyetemről elhangzottak nagyon megmaradtak bennem. Úgy érzem, ott nagyobb hangsúlyt fektetnek

az akciók megvalósítására, a szervezetszere. Többet törődnek azzal, hogy a leendő diplomások szakmai képzsését a gyakorlathoz kapcsolják, a hallgatókat kritikus, érdeklődő emberekké neveljék. Ezzel körülbelül azt is elmondtam, hogy itt, a mi egyetemünkön mit tartok problémának. Elsősorban a diákok viszonyát a szakmai képzéshez. Mielőtt erre az egyetemre jelentkeztem, sokat beszélgettem szakemberekkel a közgazdászokról. A véleményük nem minden esetben pozitív és ez nemcsak az oktatási tematika eredménye. Szerintem a hallgatók nem használják ki a lehetőségeket, nem készülnek arra, hogy hasznos diplomások legyenek...

— Te hogyan tudsz megfelelni ezeknek a komoly követelményeknek?

— Ha egy labdarúgónak teszel fel ilyen kérdést, ő azt feleli: sportszerűen élek és minden megteszek az eredményekért. Valami hasonlót mondhatok én is. Tanyasi iskolába jártam, eléggé egyoldalú képzést kaptam, ebből eredően vannak szűk keresztmetszeteim. El tudok képzelni jobb időbeosztást mindent ledolgoztam a hátrányomból.

— Térjünk vissza a KISZ-hez. Mi az, amiről legszívesebben beszélnél a kongresszuson?

— Feltétlenül szólnék az egyetem eddigi eredményeiről, a kerülethez és a gazdasági irányításhoz való viszonyáról, a politikai képzésről. Elmondanám, hogy a mozgalom területén elnézőnek érzem a vezetést. Nem következtetések eléggé a komplexitás kérdésében, az értékeléskor nem elég világosan és szigorúan mutatnak rá az elégtelenségekre. Ezzel is magyarázom, hogy az egyetemi évek alatt csökken a lelkesedés, megkopik az egymásért dolgozás öröme.

— Végül mondd el, mi az amit különösen vársz majd a kongresszustól?

— Mostanában nagyon kevés időm van utazni, pedig érdekel, hogyan dolgoznak a KISZ-esek szerte az országban. Szeretném szerte a problémáikat megismerni.

KEN NEBU | KEN NEBU

Mégsem a Gólya hozza...

MÁR HETEKKEL előbb fölfigyeltem az óvodásokra. Hatalmas ricsaj szűrődött ki nap mint nap az épület egyik ablakán. A fejüket fölkapó járókelők pedig kiscsoportosokat szimbolizáló plakátot láthatnak az ablakban. Mindenki sejtette: valami nagy dolog készül a kisdudóvóban.

A kíváncsiság nem hagyott nyugodni: csütörtökön belopkodtam az óvodába. Lépten-nyomon falragaszokba, plakátokba és mindenféle reklámbélyegbe ütköztem. Míg az egyik transzparens a nagycsoportosok egy részét dicsőítette, addig a másik a kiscsoportos ovisok harci elszántságát hirdette. Lelki szemem előtt hatalmas tömegverekedés képe rajzolódott ki: óvodás óvodás ellen, életre-halálra. Itt a dzsungel törvényei érvényesülnek majd, a legkisebbek csak a rövidebbet húzhatják! Elszoruló szívvel gondoltam ezekre az ártatlan csöppsékekre; még alig léptek ki a bölcsődé kapuján, és máris ezer veszély fenyegeti őket. Hiszen még a gólyamesében is szilárdan hisznek, ahogy a jelekből láttam.

Hogy tűrhetik ezt a dadák, az óvónénik? Itt tenni kell valamit, meg kell előzni a katasztrófát. Az ám, de sehol nem láttam egy lelket sem, bármerre bolyongtam a hatalmas épületben. A hallban Brunsvik Teréznek, a kisdudóvadás atyjának bronz ülőszobra is a készülő mészárlásra emlékeztetett. Kinyújtott jobb keze mintha segítségért esedezett volna. Sorra nyitottam be a szobákba, míg végre az egyik teremben megpillantottam néhány apróságot, nagyrészt — kiscsoportosokat. Szorgalmasan jegyzetelgettek és érdeklődve hallgatták a hozzájuk szóló felnőtt beszédét, láthatóan mit sem sejtve a közeli jövő végzős eseményeiről. A szöveg idegen lehetett, a következő néhány évben az óvodásokra váró feladatokat, a magyar óvodáigyi külföldi kapcsolatait elemezte. Egyetlen szóval sem intette

óvatosságra a kicsinyeket. Dermedten eszméltem rá, hogy már késő minden, ez maga a megnyitó volt. MEGKEZDŐDÖTT! A gépezet megindult és nincs, aki megállítaná; a gólyamese áldozatait, a romlatlan lelkű kiscsoportos óvodásokat menthetetlenül beszippantja a hűsáradó. Felhőtlen gúgyögésükkel a fülemben botorkáltam haza. Egész éjjel álmatlanul hánykódtam az ágyban, és pénteken 2-kor rossz előérzettel siettem újra az óvodába.

A HALL zsúfolásig tömve volt csöppségekkel. A három részre osztott nagycsoportosok szemében gyilkos fény villogott. (Igaz, az egyik csapatnál csak halvány villogás figyeltem meg, ez a társaság később sem nagyon iparkodott letiporni a kicsiket. De a másik kettőt...) A díszhelyen nevelők közül álló zsüri foglalt helyet, egy igen jóságos arcú, de tulajdonképpen szörösszívű, szakállas óvónéni parancsnokságával. A legifjabbakon kezdetben még nem látszott a halálra ítélt keserves vergődése. Hirtelre, kísautón vonultak be, papírpéldákat hajtogattak, és azt, hogy ők győztek. Később aztán egyre szárnyszerűsödtek, és a kiscsoportosok kis csoportja. Ne kívánja senki, hogy az elkecseregett küzdelmet részletezzem, mert már a pusztá emlékezés is szívfájdító.

Ami történt, az a kis pesszimizmussal előre is sejtető volt. Mindenképpen a késői neml felvilágosítás hibája, hogy az egészen fiatalok ilyen yakon hisznek a gólyában. Most már mindenki tudja, hogy a gólyamadar nem kisbabát tart a csőrében, hanem békát, sőt néha még a béka is nyakon ragadhatja a gólyát. (Esetenként két béka egyszerre.) Egy vigaszuk marad a kicsiknek. Az egyik az, hogy jövőre, mint nagycsoportosok, már igazán csak nevetni fognak a gólyamesén. A másik pedig, hogy végül is nem ők kerültek a béka ülepe alá...

V. M.

Hiányzott a rektor — esett a színvonal

Úgy látszik, minél kisebb egy sportrendezvény propagandája, annál jobb maga a játék. Legalábbis ilyesmit lehetett leszűrni abból a két kosárlabda-mecsből, amelyet csütörtök délután 16 órától játszottak a végzős fiúk és tanárok, illetve a nők részéről egy még javában diák és egy már végzett diák-tanár csapat.

Nos, az igen közkedvelt tanár-diák meccset, már jó előre beharangozták egyetem-szerte, mégsem volt annyi néző, olyan parázs hangulat, és főleg olyan jó játék, mint tavaly ilyenkor. Maig is rejtély, hogy mi módon szagolta ki a többség, hogy lapos játékokra van kilátás. Tény, hogy feleannyian sem voltak, mint az elmúlt években.

Először a férfiak léptek „pástra” és az idén a diákok 73:46 arányban vágta vissza a tavalyi vereséget.

Legjobb diák dobók: Dózsa

(24), Francia (22), illetve Vajda (12), Zsádányi (8).

Nem tévedtek a szurkolók, amikor 16 óra 45-kor a női meccs előtt elhagyták a tornatermet. A megmaradt kiscsapat néző egy unalmas 30 percet láthatott tele személyi hibákkal, kihagyott büntetőkkel. Az utolsó 10 percben aztán valamelyest megélnékül a játék, de ez már nem kárpótolhatta a csalódott közönséget.

A 41:37 végeredmény (akár félidei állásnak is beillene) a diákok javára döntött. Az „öreg csapat” nem tudta rutinbeli fölényét érvényre juttatni a feltétlenül jobb erőnléttel rendelkező diákcsoport fölött, így a négy pontos különbség megfelel a látottaknak. Legjobb dobó: „tanár” Horváth (16), Széki (10), illetve Varga (20).

Petrich Ákos

KEN. A három betű jelentését ki ne ismerné egyetemünkön. Az idei, negyedszeri megrendezés után, lassan már hagyományként emlegethetjük. Sőt, nyugodtan mondhatjuk, hogy túllépte az egyetem falait, hiszen találkozhattunk vele a sajtóban, rádióban, még a 2-es villamoson is.

A KEN egyik legizgalmasabb eseménye mindig egy egész délutánon át tartó karok közötti versengés. Szeretnénk az elcseszt képekből néhányat visszaadni, hogy egy kis izelítőt kapjanak azok is, akik nem jöttek el.

A vetélkedő előtt lázas készülődés folyt a kultúrsofőrökön, amikor Hídvégi Gábort (külső. II.5.) kerestem.

— Mint az alapötlet adója, mondj néhány szót az előkészületekről!

— Az egész vetélkedőt egy KEN-bizottság dolgozta ki. 570 kérdést állítottunk össze, de csak 5 százalék a valószínűsége, hogy mind elfogy a játék szisztémája mellett. Nem tudom előre megmondani, sikerül-e minden apró részletet jól kidolgozni, pedig már február óta foglalkozunk vele. Terveztünk néhány meglepetést is, de erről most nem beszélünk.

— Izgalmas?

— Izgalmas és feszült van bennem.

★

Szokás szerint a „gólyák” bevonulása nyitotta a sort, majd a többi karok következtek. Nemcsak egyszerű bevonulásról volt szó, hanem a karok színpompás, ötletűs kavalkádjáról volt szó. Az elsők például egy igazi számmal

KEN '76

A KER. KARÉ A KEN KUPA

az élükön vonultak be, a sor végén pedig mintegy győztes „gólyavezérük” jött nyitott velorexe..., gondolom, a remélt első helyet szimbolizálva. De a ker. kar is hű volt önmagához, mert már bemutatkozásukra — amely épp úgy, mint az egész vetélkedő, az olimpiai ötkarika jegyében született — kiérdemelték a legrangosabb pontszámot. Külön erre az alkalomra készült sziporkázó kari indulók lényegét egy mondatban tömören össze lehet foglalni: Kár a fáradsáért más karok, úgys mi nyerünk.

Nagy nyüzsgés közepette végre rendeződtek a sorok, mindenki megtalálta a helyét így elkezdődhetett a komoly összecsapás. De előbb még az ún. SZOK (Szeretett Oktatónk Kupa) átadására került sor, amelyet idén a következők tanáraink nyertek: I. Szentpéteri Szabolcsné matematika tanszék, II. Denkinger Géza matematika tanszék, III. Erdős Tibor pg. tanszék.

Egy-egy nagyobb lélegzetű feladat elvégzése között csak úgy peregtek a kérdések az öt témakörből (politikai, művészet, zene, sport, egyéb). Hogy éppen melyikből, az mindig a „snöbliskótló” függött. A gyors kérdéseket, gyors és majdnem mindig hibátlan válaszok követték. Ilyenkor persze a versenyzők, örömeiket a tapson

kívül még különféle hangszer-számokkal is igyekeztek alátámasztani. Persze óvatot intézni a zsürihez, mint minden igazi versenyen, itt is lehetett. Meg is tették ez néhány-szor, így szaporodott a sörös-üvegek száma, a zsüri asztalán. Mert a játékszabályban ez is benne foglaltatott — egy óvás, öt üveg sör. Nem csoda tehát, hogy az aulát rövid időn belül igazi versenyláz uralta. Főleg az elsők és a KER-karosok között alakult ki szoros küzdelem. A „gólyák” igazán kitétek magukért, így nem volt véletlen, hogy sokáig ők vezettek. Az előzetes feladatokra — amely a kerület mozgalmi életével kapcsolatos dokumentumgyűjtésből, az egyetemi életet jellemző fotókészítésből, riportból és a reklámból állt — 103 pontot kaptak, míg az ipari kar csupán 24-et. (KER. kar 90, ált. kar 46). Beszédes számjegyek ezek! A fotókészítésből például minden kar bukott, az I. évfolyamot kivéve! „Reklám-ügynökségük” is olyan jól dolgozott, hogy a maximális pontszámot kapták anyagukra. Annnyira ötletesen tudták magukat hirdetni, hogy szinte már irigylésre méltó (kettes villamoson, a rádió kívánság-műsorában stb.).

Mivel az alapmotívum az Olimpia volt, természetesen

nem hiányozhatott a sport sem a versenyzésből. Izgalmas döntőt szurkolhattunk végig az ált. kar. és az I. évf. között (a másik két kar kiesett), amely az ált. kar. javára dőlt el. Ki gondolná, hogy egy öt éves tervet milyen jól el lehet tornáztatni? Nevezetesen az ötödik éves terv feladatait kellett eltor-náztatni, amelyet a ker. kar csapata oldott meg a legügyesebben egy kettes-létra segítségével, no meg kimeríthetetlen fantáziájukkal.

Olimpia-olimpikon. E két fogalom szorosan összetartozik, így hát ők sem hiányozhattak a karok „olimpiájáról”. Minden csapatnak be kellett hoznia egy olimpiai bajnokot az aranyéremmel együtt, de minél gyorsabban, mert ez a pontozásnál számít.

Elsőként Schmitt Pál párbajtőr olimpiai bajnok (Mexikó, München) egykori közgazdász állított elő az ipari kar által Szó szerint értendő, mert úgy sietett, hogy még a találatjelző színór is lógott köntöse újjából. Tudtam, hogy nagyon kevés az ideje, így csak rövid kérdéssel zavartam:

— Hogyan ért ez a váratlan meghívás a KEN-re?

— A Sportszarnokban voltam, éppen mérkőzés közben amikor kerestek. De számomra a játékmű a világon semmi komolyabb nem lehet, ezért rohantam ide.

Azért egy olimpiai sztorira még futotta idejéből, és máris rohamtárra. De tapsoltunk körünkben Pécsa Tibor párbajtőrzőnek és Kárpáti György vízilabdázónak is. (Az ált. karunk nem sikerült bajnokot találni.)

Közgazdászokról lévén szó, nem tagadhattuk meg önmagunkat sem. Így hát olyan vendégeket is kellett a csapatoknak hozni, akik az ötödik éves terv elkészítésében résztvettek. Ők mintegy rögtönzött fórumon egy-egy körkérdésre válaszoltak. Itt az ipari karnak sikerült remekelni. Kérdésüket Fekete Lászlóhoz, az MSZMP KB tagjához intézték: „Mennyit ér 800 forint ösztöndíj öt év múlva?” Fekete elvtárs ríposztja: 800 forint öt év múlva körülbelül 600 forintot ér, de hozzáteszem, hogy a 800 forint akkor már 1200 forint lesz.

Hogy milyen apropóból, erre nem találtam magyarázatot, talán csak a játék kedvéért, de neves irodalmi személyiségeket is kellett hívni a csapatoknak. Mándy Iván író, Jobbágy Károly és Bárány János költőt köszönhetjük.

Azt hiszem, nem túlzok, ha azt mondom, hogy a vetélkedő két csúcspontja volt: a kar zenés ötletbörzeje a következő KEN-re és az ipari kar képzési korszerűsítés előterjesztése a Rektori Tanács-hoz.

A KEN-paródiákban is hallhattunk jó poénokat, láttunk szellemes megoldásokat. A játékvezetés megköszönt egy pillanatra, amikor az ált. kar egy fergeteges kies bevonulásra szólította fel őket. Az elsőknek sikerült bevonniuk a zsüri elnökét is, aki együtt élvezte velük a játékot, sőt meg is nevetett bennünket. Az elsők ugyanis körkérdést intéztek többek között Berend elvtárhoz is, hogy „milyen kapcsolatban van az elsőveléssel?”

A válasz: „Intim. — Évről évre szűkebb körben találkozom velük!”

Berend elvtárs elégedett szavai zárták a nagy csatát. Majd ünnepléses eredményhirdetés következett.

I. a ker. kar 391 ponttal, ezzel ők nyerték a KEN-kupát, de sajnos technikai okok miatt el kellett halasztani az átadást, mert a kupa kiadása közben felrobbant a kemencében. Ezután minden, egymásután háromszor győztes kar elnyeri a KEN-kupát. II. az ált. kar 358 ponttal. Nagy fejlődés ez a hagyományos utolsó helyhez képest. III. az I. évfolyam 327 ponttal. Sokáig fej-fej mellett haladva küzdöttek a dicső I. helyért. IV. az ipari kar 307 ponttal. Azért ők is szereztek vidám perceket és különben is nem a győzelem a fontos...

Hát ilyen volt a KEN-ek KEN-je és a krónikás csak annyit tehet hozzá a leírtakhoz: elKENődhet, aki nem jött el.

Vona Annamária

Negyedikesek búcsúztatója — '76

Szépén megterített asztalok, szendvicssel megrakott tálcák, sör, üdítőitalok. Folyamatosan szállingózó végzős kollégisták és vendégek. Kisebb, beszélgető társaságok, az érkezők hangos üdvözlése, székek, asztalok tologatása. Helykeresés, helyfoglalás, evés, ivás. A korábban jól elkülöníthető beszélgető-foszliányok halk zsongással oldódnak, később erősödő-gyengülő hangokká, hangos nevetéssé alakulnak.

Helyszín: a Kinizsi Kollégium klubja. Idő: szombat (máj. 1.) este, 7-8 között.

★

Csütörtökön, a Rongyosbálon — mely furcsamód (!) a NEBU és a KEN közös programja volt — az egyetem, kollégium apraja-nagyja itt szórakozott „utolsó” rongyaiban. A hangulat, a műsor harsány jókedvet, a merevség állandó eredményezett. A legrongyosabbak (Miss és Mister) megválasztásánál a Neoprimitivok újabb bemutatójánál a hangulat a tetőpontra, fokozni kép telenség volt, csak tartani lehetett.

Szombaton — a tényleges NEBU-n — a vendégek köre erősen leszűkült, csak a végzős kollégisták, s egy-egy

meghívott vendég jelent meg. A „rongyok” is eltűntek, helyükbe „civilizált”, végzős hallgatóhoz illő ruhadarabok kerültek. A hangulat is ennek megfelelően — ünneplés, jelentőségteljesebb volt. Hiába, ruha teszi az embert — ez jelen esetben is beigazolódt. A csütörtöki harsány jókedvet árasztó megnyitó beszédet most komoly, kicsit szomorú búcsúbeszéd váltotta fel. A helyszín ugyanaz, mégis mennyire más az egész. Végül is a „közhangulat” a vidámság mellett döntött: igaz, ezt segítette elő az esti program is: A Pardon című film, mely a Kinizsi Kollégium életét, apró epizódjait mutatta be, figurázta ki fonásait nagyon ötletesen, találóan. S ami lényeges, a búcsúzó részt vehettek a film premierjén. A négy év főbb eseményeit dalokban felvillantó műsor-szám is hozzásegített — a közben elfogyasztott sör, bor növekvő mennyiségével együtt — a tartózkodás feloldásához, s ettől kezdve a klub hangos énekléstől visszhangzott.

Nem volt egyszerű feladat ilyen körülmények között elkezdeni az ez évi „hagyományos” árverést az összegyűjtött, kiselejtezett „diákcuccokból”. A kikáltási ár végig stabilan 1 forint maradt, ami az eladási árat illeti, itt az árak

ŐK A LEGRONGYOSABBÁK

Fotó: Petrich Ákos

KEN NEBU | KEN NEBU

PARDON!

A negyediküket búcsúztató est keretében filmbemutatóra is sor került. A Pardon! című amatőrfilm a Kinizsi kollégium életéről, a kollégiumi életformáról igyekszik viszonylag teljes képet nyújtani — sikerrel. A körülbelül félórás kisfilm alkotói közössége — a stáb — ezt a kitűzött celt figyelemre méltó leleménnyel, kifejezőerővel és szellemességgel oldotta meg. Szellemességgel, pedig az alapszituáció cseppet sem „szellemes”: A sötét, kongó folyosó ajtóit végigkopogató „magányos” diák kommunikációt keres, de mindig pardont kényszerül mondani. Ezek közé a pardonok közé villannak be a kollégiumi élet, „időt” jellemző képsorok, és ezen pardonok között vált hangot, dimenziót a film: a megbocsátó, cinkos és mégis szürkélő, felrázni törekvő ironia hangján beszélnek ezek az életképek.

A film néhány igazán bravúros megoldása az alkotók képességeit dicséri. A produkció „atyja” és operatőre, Venczel Sándor, irányította az alkotóközösség munkáját, amelynek tagjai Baria Zsuzsa, Botos Károly, Bodor Ferenc, Dobrocsi Nándor, Demkő Valéria, Fekete László, Papp József, Tóth Ferenc.

Az egyetemünkön ezzel a kezdeményezéssel születő felleglen levő (újjaszülöt) amatőrfilm-mozgalom kibontakozása — mint a Pardon! — is példázta — óriási lehetőségeket hordoz magában: támogatásra feltétlenül érdemes.

A Pardon újabb vetítésre május 6-án, csütörtökön 19 órakor kerül sor a Kinizsi Kollégium klubjában.

Zimányi Zoltán

Vedd le a polcról!

P. A. Ignatovszkij: „A fejlett szocializmus” című munkájával foglalkozó nagyon elismerő hangú bírálatában az SZKP Központi Bizottsága eleméleti folyóirata, a Kommunizist 1974 júliusi számában egyebek között a következőket írja: „A fejlett szocializmus problémáival foglalkozó, mind nagyobb számú mű közül felhívja magára a figyelmet Ignatovszkij könyve, amelyet most a Kossuth Könyvkiadó kiadott. Csak helyeselhetjük a szerzőnek azt az elgondolását, hogy a Szovjetunió társadalmi-gazdasági fejlődésének jelenlegi szakaszát jellemző kérdések széles körét mint komplex egészet vizsgálja, mégpedig oly módon, hogy a problémák elméleti elismerése a gyakorlat követelményeivel egységes egészet alkot. A könyvben vizsgálatra kerülnek a fejlett szocializmus, az anyagi termelés, a csere és a fogyasztás szférájában, a szocialista tulajdonviszonyokban, a társadalom szociális struktúrájában jellemző mozgások.”

Ignatovszkij könyve az első olyan magyarul is megjelenő munka, amely a szocialista forradalom mai fejlettségi szakaszának, a fejlett szocializmusnak az átfogó elméleti ismertetését nyújtja. Bemutatja a szocializmus alapvető jellegzetességeit, áttekintheti a társadalmi-gazdasági fejlődés szinte valamennyi lényeges folyamatát, és föltárja a ma végbemenő átalakulások távolabbi perspektíváit is. Elemzéseit döntően a Szovjetunió tapasztalataira alapozza, de ezen belül főként az általános érvényű vonásokat ragadja meg. Ignatovszkij könyvében határozottan és egyértelműen foglal állást egész sor vitatott kérdésben, és sokban hozzájárul több, a fejlett szocializmus társadalmi-gazdasági fejlődésével összefüggő probléma elméleti megoldásához. A szerző művében a marxizmus álláspontját élesen szemlésíti a különböző polgári revizionista felfogásokkal.

Tépéscsinálók

Nem lehetett akármilyen öltözékben beférkőzni a Kinizsibe csütörtök este. Aki nem volt eléggé tip-toprongy, az kívül rekedt. Szerencsémre sikerült izlésesen kitépni magam, így jogot nyertem a belépésre. Odabenn már állt a bál, Bösme discójára többen rázták a rongyot, s az általános jókedvet az alkalmi rektor megnyitó beszéde sem tudta elrontani. (Pedig féltelmes szankciókkal fenyegetett zugcsapolás és egyéb vétéségek esetére.) Továbbiakban már csak egy hosszabb-rövidebb program idejére gyűjtötték fel a villanyt. Ilyen volt például Gróf Bunyovszky Mór kalandjainak hiteles tolmácsolása, amely azonban csak keretül szolgált a szereplőknek, a Húsupari Vállalat Pick szalmájának reklámozásához. Az est fénypontját kétségkívül a Neoprimitív együttes jelentette. A hat népviseletbe öltözött ősember jött, látott és egyszerűen lenyűgözte a horodát. Mély érzéssel előadott songjaikkal egy távoli világ kultúrájába engedtek betekintést. A Mister és Missis Rongy díjért folyó küzdelemben a zsűrinek csak komoly fejtegetés után sikerült a sok szakadt egyéniség közül kiválasztani a „leg”-et. Mister Rongyot lapunk szemfüles munkatársa eredeti kérdésekkel lepte meg:

Lambert Gábor

A GYŐZTESEK

KISZ-Biz.-KÖZGAZDÁSZ 6:1 (2:1)

A méltán népszerű újság munkatársaiból alakult csapat már az első percekben megszerezte a vezetést. Sajnos, a bíró hosszabbított, így még további gólok estek. Később is mi irányítottuk a játékot, fokoztuk az iramot, ennek köszönhető, hogy mind sűrűbben potyogtak a gólok. Ezeket sajnos — egy öngóltól eltekintve — nem mi rúgtuk. Később már csak arra kellett vigyáznunk, hogy egyszerre csak egy gólt kapjunk. Ezt a célkitűzésünket sikerült is teljesítenünk, így alakulhatott ki a végeredmény.

A részvétélvitatokat a 381. szobába kérjük.

A Neoprimitív együttes műsorából

Séta a kőkorszakban... (Az „Állatkerti séta” dallamára)

Éjjel vadászaton voltunk, Egy mammut után loholtunk, Mikor megállt, vermet ástunk, Belelőktük pizsamástul.

Hazatérve zsákmányunkkal, Hálni vágytunk asszonyunkkal,

Am a gonosz szomszéd horda, Oldalbordánk mind elhordta.

Uccu neki, lóra kaptunk, Sirt a sárkánygyík alattunk, Mert vágattunk mint a tájfun, Hogy a rablón bosszút álljunk.

Aki nem fért fel a lóra Jegyet váltott a metrora, Vagy felszállt egy csuklós buszra,

Egy nagy dinoszauruszra. Végre feltűnt a bivalycsorda Mögött ülő rablóhorda. Nőnk lassú tűzön fűttek, Töpörtűnek készülődtek.

Nem volt idő vesztegetni, Kezdttük egymást ütlegelni, A varázslót torkon fogtam, S könnyedén a tűzbe dobtam.

En a hordavezért kaptam, Gyengéden fültövön csaptam, S félvén, hogy még reám bajt hoz,

Hozzávágtam egy bivalyhoz. A nap már az éjbe hajlott, De a csata tovább zajlott,

— Hogyan kezdte pályafutását?

— Az itt szerzett babér miként befolyásolja további életútját?

— Mit üzen a családnak?

A válaszokból megtudtuk, hogy már egészen kiskorában meglepte szüleit ruhátépési hajlamaival és hogy minden vágya jövőre is a legszedettebb-vedettebbnek lenni.

A férfiúi lábak szépségversenyén a nézősereg két lábra szakadt. De miközben mindkét pártolótagság a saját ideálját élte, a csupa hajadonból álló ítélőszék a két láb közül a harmadikat hozta ki győztesnek...

A kedélyek még sokáig habozogtak.

Tulajdonképpen a nagytükör összecsapásán bundáztak. Az egy főnek kijáró gombócadaggal két (sőt több) fő bírkózott meg. A korrupt zsűri azonban eltussolta az ügyet. A továbbiakban, aki még bírta, csörgött, aki nem, az ücsörgött kora reggelig. (A szívósabbak egyenesen innen nem mentek be a pénteki szemináriumokra.)

Othton gondosan összegyűrttem öltözékem és eltettem naftalinba, nehogy kirádják a molyok. Remélhetőleg jövő ilyenkorra nem változik meg a divat.

BEVONUL AZ IPAR KAR CSAPATA

KEN NEBU | KEN NEBU | KEN NEBU

Nagyobb a füstje?

Feltűnően sok sportrendezvény kapott helyet az egyetemi napok esemény-sorozatán. Nem kis örömmel, elégedettséggel vettem tudomásul, hogy egyetemünk hallgatói igenis szeretnek mozogni. Nézzük csak a választékos Sportéletűn a Kinizsiben, kosárlabda-mérkőzésekkel, majális Törökbálinton, focibajnokságokkal, egyéb hangulatos játékokkal. Sportéletűn a MAFC-pályán, különböző focimérkőzésekkel, s közben „Kocogás és kacagás” címmel vidám sportvetélkedő, sűrű kefirözéssel. Ez a terv. S mi lett belőle?

Volt sportéletűn a Kinizsiben, meglehetősen langyos hangulatban, az idén a tanár-diák rangadók sem tudták igazán fokozni a kedélyállapotot. Volt sportéletűn, sőt kefir is, csak éppen a kocogás és a kacagás hiányzott. A mérkőző együtteseken kívül csak néhány érdeklődő jelent meg, ők pedig meglehetősen annyival, hogy végigasszisztáltak a küzdelemes találkozókat. Valljuk meg, azért néha kacagtak is; a rossz nyelvek szerint legtöbbször egy bizonyos 6:1-es mérkőzésen. Jöszerevel pangás volt a MAFC-pályán, annak ellenére, hogy az I. évfolyam ekkor rendezte ott a Műgyetem sporttelepén a pol-túrát, (Miért éppen a sportéletűn időpontjában?)

A majális, ismerjük el, többeknek jó közérzetet teremtett. De összességében többet vártunk a KEN sportprogramjától. Azt vártuk, hogy nagyobb tömegeket fog megmozgatni, olyanokat is bevon, akik máskor nemigen szokták felkeresni a sportpályát. Szép volt, nemes volt a program, amit a KEN szervezői meghirdettek, éppen ezért a megvalósításra is jobban oda kellett volna figyelni. Mindenesetre nagyobb volt a füst, mint a láng.

B. L.

KEN NEBU

Javaslatok a jövő évi KEN rendezőinek

Legyen nálunk is diákrektor

Az egymással tusakodó csapatok javaslatai a jövő évi KEN rendezőinek.

I. ÉVFOLYAM

— Változzék az elnevezés. Legyen a KEN — Kiskorú Elsőáldozók Nagygyűlése. Ennek megfelelően változzék a megnyitó ünnepség is. Legyen körmenet a környező kocsmaiban, az élenjárók Marx Károly-feszületet vigyenek, legyen tömjénfűst, és ostyaszószát a menzán.

— Rendezzék a 77-es KEN-t a közzgáz új, 10 emeletes kollégiumában. A versenyzőket kétágas szobákba elosztva helyezzék el. A vetélkedőt hangszórók és monitorok közvetítsék.

JAVASLAT AZ ELŐZETES FELADATOKRA:

— A versenytájak legyenek: KENderfonás, KENU-verseny, KENGuru-ugratás, KENőcsevés, Edward KEN-nyedi előkerítése, utolsó KENet feladása a KER-karnak stb.

— A menza futószalagjának meghosszabbítása a Makarenkó utca 20-ig.

— A szeminárium termekben a még működő világitótestek tönkretétele.

— A Marx-szoborral konkuráló képzőművészeti alkotás megmintázása és elhelyezése az aula szemközti oldalán. (Engels ill. Farkas lovasszobor a versenyben nem vehet részt.)

További javaslataink: — Töltsék fel az I. előadót vízzel és rendezzenek vízilabdamerkőzéseket, illetve rendezzenek úszóversenyeket.

— Rendezzenek görkorcsolya és sörkorcsolya versenyt a háztömb körül.

— Egészítsék ki a tusakodó csapatok számát ötre. Induljanak az egyetemi oktatók és dolgozók is.

ÁLTALÁNOS KAR:

ELŐZETES FELADATOK:

— Dokumentumok szerzése a IX. kerület alvilágából; úgy mint monokli 10 pontért és pénzárca 20 pontért.

— Készítsen riportot a szatiriképző intézet egyik oktatójával.

— Csináljanak tűzijátékot a Citadellán! Irja az ég-re lángbetűkkel az egyetem jelmondatát!

— Készítsék el a bölcsek kövét, amiből aranyat, jó p. g. könyvet és üres szeminárium termet lehet varázsolni.

— Készítsenek különböző keresztjezeket a gazdaság érdekében. Például a szemléletesség érdekében: jó lenne a fűrészhalat és a lucfenyőt keresztjezni, mert akkor a fenyő saját magát vágná ki.

Javaslat ügyességi versenyekre:

— Sport: A karok versenyzői nevezzenek az Epsoni Derbyre. Amelyik a legjobb helyezést éri el, kockacukrot kap.

— A karok versenyzői felállnak az egyetem tetején, majd hangos szárnycsapásokkal lecsapnak a járókelőkre. Aki a legtöbb járókelőt gyűjti a fészkebe, az nyer.

— Zene: A karok csapatai adják elő Bach: János passióját, 1 darab fűsűn.

— Illendő, hogy a versenyt az a kar nyerje, amelyiknek több Akar nevű hallgatója van.

— A jövő évi KEN-vetélkedőt a tanszékek között kell megrendezni és 2000 tagú diákzsűri bírálja el a produkciókat. Csak egyhangú pontozás dönthet minden kérdésben.

— Készítsenek minél szellemesebb interjút az egyetem névadójával!

— A végzős diákok a kezdő tanárokkal játsszanak divatbemutatóval egybekötött kosármecset.

Az egyes karokról szabott feladatokból:

— Az I. évfolyam (a golyák) készítsenek tényleges tanulmányt a születésszabályozás aktuális problémáiról „Titkaink születése” címmel.

— Az Ipar-kar a fővárosi közlekedés javítása érdekében húzza ki a dugót az üvegyári elágazásból.

— A Ker-kar — haladó hagyományaik ápolása céljából — az ABC-re való tekintettel készítsen magának KEC-feliratú trikót, a mezfelelő helyen díszes salátával, alatta a kérdés KEL BIMBÓ?

És végül egy javaslat a ker-kar ötlettárából:

— Legyen végre diákrektor és jövőre a KEN idejére az ő vezetésével három napra a diákok vegyék át az egyetem irányítását.

Társkereső vizsgadolgozat

Olvastam a Közgazdász áprilisi 8-i számában, hogy társkeresők, magányosok és férjvadászok ütötték fel fejüket az egyetemen. És ráadásul nő-neműek! Hát ez szörnyű! Hogy mennyi mindentől kell óvakodnia a naiv férfilelknek itt a Közgázson. Igaz, az óvakodás mellett büszke is lehetek, mint egy himoroszlán — mert szokásomtól eltérően tovább olvasva az említett cikket megtudtam, hogy reám összenőtt szemöldököm ellenére is 1,07 nő jut országhatáron belül az idegenforgalmi kapcsolataimat leszámítva.

Egy egész nulla héttel perze könnyen csokolózhat üres szemináriumi termekben a hozzám hasonló. A statisztika fittyet hány az egyenjóság-ra! És szinte két hallgatónőre jut egy stohasztikus kapcsolat. Ezért a nőként közeledő társkeresők, magányosok és férjvadászok 1,07-ig ki vannak szolgáltatva.

Talán nem meglepő, ha ezúton közlöm, hogy vizsgázi statisztikai osztályzataim ellenére igen nemes lélek vagyok, s a közgazdasági szakirodalomban páratlan harcot indítottam a humánus 1:1 arány létrehozásáért.

Már elsős koromtól egyszerre mindig csak egy csoport-társnőmet fűtöttem! Persze, amikor életem első golyabáljában az elsővel összebújtam, több mint 1,07 tisztában voltam azzal, hogy társkeresővel, magányossal és férjvadászsal ülök szemben. Ezért a következő, mélyebb filozófiával bíró randevünkon tudtára adtam, hogy 0,07-dal nagyobbak az esélyeim, mint neki, s akkor nagylelkűen még mindig egy egész férfit számítottam rá, pedig statisztikailag hajjaj. Aztán leoltottuk a vilányt, de nem sokáig, mert holmi Feriről, Pistáról, Ákosról és Gézáról kezdett el beszélni, ami ugyebár statisztikailag egyszerűen lehetetlen. Mindenesetre, a másnapi szemináriumon már nem ültem mellé, 1,07 ide, 1,07 oda. Mert ha tegyük fel tényleg olyan fertő lelkű nő volt, hogy neki öt egész, akkor más polgártársnőjének már 0,00 se!

Ági második koromban más volt! A matek vizsga eredményeire várva tisztáztuk, hogy én hozzá képest elégtelenül is 1,07, amit ő közepesen az apja kocsiával és a kanadai nénikéjével tudna ellensúlyozni. Már egészen közel volt köztünk az 1:1 arány kialakulása, amikor ukmukukuk hozzám egy 1,07 harmadosztályú labdarúgóhoz, akinek fejében, magam részéről enyhén szólva, kétlem az 1,07-et. Bár az is igaz, hogy statisztikusaink ismét nagyvonalúak voltak, mert nem mondták meg pontosan, hogy az 1070 nőre jutó 1000 férfi, a fejében vagy a lábában hordozza magában a demográfiai többletesélyt.

Az a lány év végén öt szeplővel az orrán, legalább három egészszel esélytelenebb volt nálam. Igaz, hogy népköztársasági ösztöndíjas lett, de én csak háromszor ettem meg év közben a füzőrajját, és kész. Tánc nem volt köztünk!!!

Harmadikban Gina Lollobrigidának és Liz Taylornak írtam, mérlegelemzés alatt levelet, hogy hátha náluk is én 1,07. De úgy látszik, a nyugati statisztika nem objektív, mert nem válaszoltak, pedig magam részéről 0,99999999-be is belementem volna.

A nőkkel való több éves fáradságos kapcsolatomban a lesújtó 1:1 arány kialakulása

életem azon szakaszában kezdődött, amikor negyedikben volt egy rázó írásbelink. Az a lány — öt szeplővel az orrán — lett a szomszédom. A vizsgalapot kiosztása előtt én 1,07. Ő ehhez képest 0,9345, ami hasonló 0,93-hez. Amikor kiosztás után én 1,07, nem tudtam semmit, ő 0,9345 átpasszol egy cetlit és két gyereket szült nekem.

Amikor mostanában mosogatnom és törölgennem kell, öt

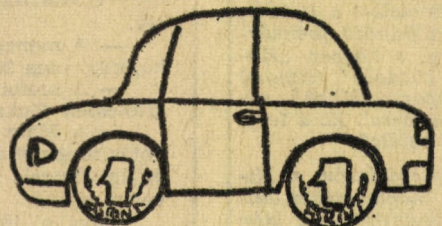
szeplővel bíró orra alá dörgölöm a statisztikai kimutatást, és magasabbrendűségem tudatában kezdek el centrifugálni. Néha, midőn a vacsorát is én főzöm, álomban ezer férfit vezetek rohamra 1070 nő ellen, s a zsákmányul reám jutó 0,07 nő mindig megvigasztal, hogy ne indítsak harcot a férfitü egyenjogúság kivívásáért, mert úgyis elvesztem. Boldog lehet az, aki még nem 1:1!

Tormai László

HUMORZSÁK

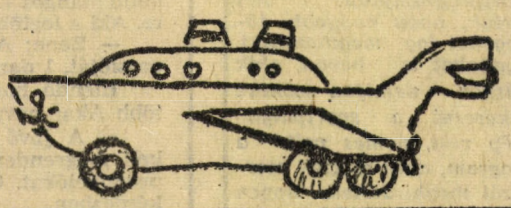
A TANZSEKEK AUTOIBÓL PÉNZÜGY

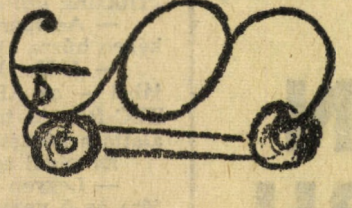
PIACKUTATÁSI

KÖZLEKEDÉS

JOGI

Szabó Albert rajzai

Értékelés és ösztönzés

A TANULMÁNYI MUNKA A HALLGATÓK SZEMÉVEL

A tanulmányi teljesítmények értékelésének fontos formája a félévvégi számszerű összefoglalás. Ez hiányosságai ellenére, igen hasznos értékelési forma. Úgy véljük, hogy a jelenlegi gyakorlatban a végösszesített mutató nem mindig alapul tényleges és folyamatos munkán és annak folyamatos és reális számbavételén. Ez az értékelés pozitív, ösztönző hatását is veszélyezteti.

Az aláírásnak, kevés kivételtől eltekintve, nincs komoly szerepe. Ennek részben oka az is, hogy csak a minimum teljesítést követeli meg és ez nem ösztönző. Ezért aztán egyik fél sem veszi komolyan. Az aláírás funkciója a rendszeres felkészülésre (és nemcsak a puszta megjelenésre) való ösztönzés lenne. Ez igazán akkor hatékony,

ha a tanár év közben rendszeresen, a közösség előtt értékeli a hallgatók teljesítményét,

s ha az aláírás megadására is a hallgatók egymásról alkotott véleményének figyelembevételével kerül sor.

A gyakorlati jegyek sajnos, manapság egyáltalán nem a folyamatos munka értékelése, hanem csak egy-két zárthelyi dolgozat, beszámoló alapján alakulnak ki, amelyek a vizsgaidőszak előtti terhelést növelik. A gyakorlati jegy pedig a differenciált értékelés formája, a tanulmányi megkövetelések, folyamatos elsajátításának „analitikus” számonkérési eszköze. Elsősorban olyan tárgyaknál fontos, ahol nem szükséges az elmélyült, összegző, szintetizáló tevékenység, a folyamatos témakövetésre van inkább szükség. Úgy érezzük, a kollokviumok számának rovasára kell bővíteni a gyakorlati jegyes tárgyak számát, helyettesítve a vizsgaidőszaki felszínes rohamtanulást a folyamatos felkészüléssel. (Ezzel javulna a szorgalmi és vizsgaidőszak közötti nagy tanulásiintenzitási különbség is.) Ennek fontos feltétele az, hogy

a gyakorlati jegyek valóban folyamatos számonkérésen alapuljanak.

Mivel a módszertani tárgyaknál önálló, csak a tárgyból adódó szintézisre ritkán van szükség, felmerül a gondolat, hogy módszertani tárgyakból többnyire gyakorlati jegyek legyenek.

Legyen lehetőség arra is, hogy szemináriumos alaptárgyaknál, ahol az elmélyült szintetizálás és az évközi folyamatos munka egyaránt nagy jelentőségű,

úgynevezett „szemináriumi jegy”, és kollokviumi jegy is legyen, mellyel a részletek számonkérésének terhet levehetjük a kollokvium vállálól.

A szemináriumi jegy alapja legyen a házi dolgozat és a szemináriumi szereplés (véleménynyilvánítás, kiselőadás, csoport előtti beszámoló, hozzászólások).

Kollokviumaink eredménye legtöbbször esetleges, sok függ a szerencsétől, attól, hogy az egész félévi anyag melyik részletéből ítélik (becslik) meg 15–20 perc alatt, hogy milyen mértékben sajátítottuk el az egész anyag összefüggéseit, illetve attól is, hogy kinél vizsgázunk. Tanzsekeink egy része „objektivitásra” hivatkozva akadályozza, hogy a szemináriumvezető vizsgáztassa „gyermekét”, és ezzel az esetlegesség tovább fokozódik.

A tanzsekek szemében úgy tűnik — peresztízs-kérdés —, hogy kollokvium a tárgyak, vagy sem, és ezért sokszor nem a tárgy jellege dönti el a számonkérés módját. Az igen hasznos jegymegajánlással csak kevés alkalommal élnek szemináriumi- és gyakorlatvezetőink, pedig a félévközi folyamatos munka legtöbbször többet ér, mint a pár napos vizsgafelkészülés.

A kollokvium a tanulmányi egészre lényegű összefüggéseinek megértésének, elmélyült elemzésének számonkérésére hiva-

tott, tehát a szintetizálást értékelő forma. Reálisan csak akkor alkalmazható a „leg-egyetemibb” számonkérési eszköz, ha azon csak akkor követelnek elmélyült lényeglátást, összefoglalást, ha erre a foglalkozásokon is nagy súlyt helyeztek. Vagyis, ha

a szintetizálást nem a vizsgán kezdik, hanem a szemináriumok, előadások az analízis mellett a rész-szintézisek egymásra épülő, bonyolódó szintjeit is folyamatosan követik.

A kollokviumokkal kapcsolatos követelmények mind teljesebb érvényesítését segítendő, ha

— csökkentenék a kollokviumok számát (azok alapos megválogatásával, a gyakorlati jegyek számának növelésével, illetve, ha azoknál a tantárgyaknál, amelyek nem tartoznak az alapvető szakmai-ideológiai vagy ágazati szaktárgyak közé sem (vagyis, amelyek a szakember általános gazdasági intelligenciáját adják) célszerűbb lehet egy magasan meghúzott szint megkövetelése, s ha a kollokvium ennek megfelelően csak a „megfelelt” — „nem felelt meg” differenciákat tükrözi, lehetővé téve, hogy hosszabb felkészüléssel használhatóbb tudást lehessen szerezni, mint a jelenlegi 5–6 napos rohammal;

— az objektivitást és az oktatási felelősség erősítését éppen az segítendő, ha lehetővé válna, hogy a szemináriumvezetőnél vizsgázzunk, hiszen ő jobban kell, hogy ismerje azt, hogy kitől mit lehet várni, hogy a nyújtott teljesítmény reális-e. Ez persze a vizsgák alaposságát követeli meg.

— Hasznos lenne, ha amellet, hogy a szemináriumokon nagy súlyt helyezünk a szóbeliség fejlesztésére, a kollokviumnál, lehetőséget adnánk arra, hogy mindenki adottságainak megfelelő formában (írásban vagy szóban) vizsgázhasson, így a jegyek objektivitása növekedne.

— Erdemes lenne, az egyes tárgyak adottságának megfelelően különböző új, esetleg csoportos vizsgáztatási módszereket alkalmazni (pl. vita, szövegelemzés stb.), ha a személyi és egyéb feltételek megvannak.

— A légkör javítását mindenképpen elősegítené, ha egyetemünkön is kiszélesedne a lehetőség:

a kollokvium elhalasztására, amennyiben a vizsgát nem kezdte meg a hallgató (félévenként és tárgyanként kötött számban);

az ún. kötelezettség nélküli újabb vizsgára, ha az oktató és hallgató a jobb eredmény érdekében erről megegyeznek, abban az esetben, ha a vizsga nem elégtelen;

a szigorlatok rendszerére a kollokviumok elvei fokozottan érvényesek. A szigorlat, sajátosságainak megfelelően:

— a legfontosabb alap- és szaktárgyakból legyen;

— minél átfogóbban, sok terület integrált áttekintését igényelje, fokozottan térjen ki mai problémák adott vonatkozásainak lényegi, szakmai elemzésére is.

A fentebb leírt ösztönzők (lásd I.) mindenképpen különböző kombinációkban működnek, ezért rendkívül fontos, hogy mindenkinél a nála leg-hatásosabb hajtóerőket használjuk fel, és hogy az egyetem oktató-nevelő munkájában minden bekerülő számára tartogasson olyan ösztönzőket, amelyek elindítanak a tartalmas munka felé.

Ez elképzelhetetlen a személyre szóló nevelőmunka nélkül. Egyelőre itt nagyok a lemaradások, hiszen elsősorban mindenki lelkes, és fogadkozik, de nem lehet csupán a mi hibáinknak felröni, hogy a diákok jó része ezt a lelkesedést idővel elveszíti és nem válik képessé önálló munkára.

Mivel az egyetem viszonylag kevés segítséget ad a tudományos munkában való elinduláshoz (a szakkollégium-

mot kivéve), nem ösztönöz eléggé előadásaival, jegyzeteivel és szemináriumaival, a hozott különbségek, legalábbis a szakszemináriumiugyértelműen konzerválódnak.

Általában az egyes hallgatók fejlődésében sok az esetlegesség

(a megfelelő tanárral silterül-e találkoznia, jó lesz-e a KISZ alapszervezete stb.).

Ezért egyetemi hallgatóink nagyon nagy része (döntő többsége) tanulmányi-szakmai munkájában megmarad alapvetően az oktatás keretei között.

Közgazdasági ismereteink jegyzetéből, kötelező irodalmakból, előadásokból és szemináriumokból állnak csupán. Önálló szakmai munkát nem végzünk a szakszeminárium keretén kívül.

Mindebből az következik, hogy nem elégedhetünk meg csupán az „általában” vett ösztönzéssel, hanem

nagyon is személyre szó-lóan, differenciáltan foglalkozzunk minden hallgatóval.

Ez fokozott követelményt jelent így a KISZ-csoportoknak és az oktatóknak egyaránt.

Sokkal jobban ki kell használnunk az erkölcsi és anyagi ösztönzés már meglévő formáit az alábbi területeken:

a) Segíteni kell a szemináriumvezetőt és a csoportok kapcsolatának javítását, ami tanulmányi munkafegyelmünk megszilárdításával is kapcsolatban van. Sokkal sokoldalúbbá, személyesebbé kell tenni oktatóinkhoz fűződő viszonyunkat, mivel oktatóink általában csak saját tárgyakban nyújtott teljesítményünk alapján ítélik meg bennünket, főként a jegyekre támaszkodva.

b) A diákság bevonása az oktatásfejlesztés munkájába, az érdeklődésbe, komoly kapcsolatban van. Sokkal sokoldalúbbá, személyesebbé kell tenni oktatóinkhoz fűződő viszonyunkat, mivel oktatóink általában csak saját tárgyakban nyújtott teljesítményünk alapján ítélik meg bennünket, főként a jegyekre támaszkodva.

c) A tanulmányi ösztönzők az egyik legfontosabb ösztönzési eszköz. Elosztásának jelenlegi mechanizmusa azonban elsősorban az átlaghoz (amely korántsem komplex mutatója a diákok tevékenységének, szakmai értékének) kötődik, ami igen rossz hatású egyenlősídihez vezet.

A csoportokban az ösztönző elosztását az eddiginél sokkal inkább az egész munka (a kötelező munka és annak számszerű eredménye mellett annak közéletisége, a belefektetett energia és a kötelezőnél több szakmai munka is) értékelése alapján kell csinálnunk. Ezt célozza az az új elosztási rendszer, amelyet ebben a félévben vezettünk be.

Munkánk két fő területen folyik: a jelenlegi keretek jobb kihasználásáért és az oktatás fejlesztésének segítéseért.

Csoportjainkban lassen ural-kodóvá válik az a vélemény, hogy a tanulmányi-szakmai munka nem ellentét a KISZ-munkával. Ez megmutatkozik abban, hogy

alapszervezeteink mozgal-mi tevékenységének központjában egyre inkább a tanulmányi-ideológiai, szakmai önképzés áll.

Kezdeményezni kell a csoportok tagjainak a szakmai munka útján való elindulást. (Csóportos és egyéni vállalások, szakmai önképzés.) Csoportjaink többségében társaik nagyon sokra tartják azokat, akik komoly szakmai munkát végeznek. Azért, hogy valaki csak az előírt követelmények teljesítésében emelkedik ki, önmagában még nem számít-hat sok elismerésre.

Mozgalmi eszközökkel segítjük a tanulmányi fegyelem erősítését. Azt szolgálják a félévenkénti rendszeres értékelések, amelyeken minden KISZ-tag tanulmányi munkáját értékelik, összekapcsolva az ösztönző odaítélésével és nagyságának megállapításával.

KÖZGAZDÁSZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Megjelenik kéthetenként a tanulmányi időszak alatt

Felolós szerkesztő:
FARKASINSZKY TIBORNE
Szerkesztőség: Budapest IX.,
Dimitrov tér 1.
Telefon: 237-201

Kiadó: Hírlapkiadó Vállalat
Budapest, VIII., Biata L. tér 1.
Felolós kiadó:
Csollány Ferenc

76-1084 Szikra Lapnyomda
Budapest

Felolós vezető:
Roder Imre igazgató